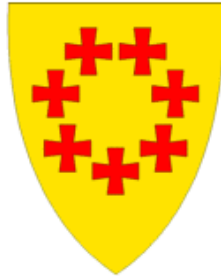

Overhalla kommune

- positiv, frisk og framsynt -

Årsberetning 2009

Kommunestyrets vedtak sak 36/10, 21.06.2010

Innhold

INNLEDNING	3
1 ØKONOMISK SITUASJON	3
Driftsregnskapet	3
Investeringsregnskapet	5
1.1 Driftsinntekter	6
1.2 Driftsutgifter	10
1.3 Brutto driftsresultat	11
1.4 Eksterne finanstransaksjoner.	12
1.5 Netto driftsresultat	14
1.6 Interne finanseringstransaksjoner	16
2 FAGOMRÅDENE	18
2.1 Fagområde oppvekst	18
2.2 Fagområde helse og omsorg – rådmannens fellesdel	25
2.3 Fagområdet kultur	31
2.4 Fagområdet teknisk	33
2.4 Handlingsprogram for miljøarbeidet	36

INNLEDNING

Rådmannen legger med dette fram årsberetning for hele kommunens virksomhet. Etter gjeldende forskrift om årsregnskap og årsberetning (for kommuner og fylkeskommuner) er årsberetningen gjort obligatorisk, men forskriftene overlater til den enkelte kommune å finne den form og innhold som en selv mener gir den høyeste informasjonsverdien. I tillegg pålegger kommuneloven kommunen å drive aktiv, utadrettet informasjon.

Rådmannen er opptatt av å forsøke å gi årsberetningen en form og et innhold som gjør politikerne i stand til å stille kritiske spørsmål vedr kommunens drift og ikke minst kontrollere at politiske mål som er nedfelt gjennom årsbudsjettene er oppnådd gjennom regnskapsåret. Derfor ønsker vi stadig tilbakemeldinger på årsmeldingen om forhold som ønskes endret, eller nye forhold som ønskes belyst.

For å sikre en høy etisk standard i virksomheten er det utarbeidet etiske retningslinjer, i tillegg er det fokus på likestilling og diskriminering i det daglige arbeidet i kommunen.

I forbindelse med behandling av årsregnskapet er det regnskapsskjema 1A, 1B, 2A, 2B og balanseregnskapet som er kommune obligatoriske regnskap og er de som vedtas av kommunestyre i forbindelse med behandlingen.

En har i årsmeldingen tatt i bruk noen utvalgte KOSTRA tall. Dette er foreløpig tall, og vi tar forbehold om at tallene kan bli endret og at endelige tall vil bli presentert av Statistisk sentralbyrå den 15. juni 2010.

1 ØKONOMISK SITUASJON

Driftsregnskapet

(i kr 1000)	Regnskap 09	Budsjett 09	Regnsk 08	Regnsk 07	Regnsk 06	Regnsk 05
Driftsinntekter	214391	203 887	193 167	182 669	180 251	168 659
Driftsutgifter	207215	200 560	197 980	183 656	176 479	164 949
Brutto driftsresultat	7 176	3 327	-4 813	-987	3 772	3 710
Eksterne finanstransaksjoner	11259	10 638	10 635	10 444	9 289	7 848
Motpost avskrivning	8130	8 273	7 845	7 429	7 220	6 774
Netto driftsresultat	4 047	962	-7 603	-4 002	1 703	2 636
Bruk/ avsetning bundne fond	145	2 445	2 172	-109	-1	1 021
Underskudd VAR	770	0				
Mva kompensasjon investering	3948	2 707	1 406	594	502	2 293
Korr netto driftsresu	724	700	-6 837	-4 705	1 200	1 364
Overføring investeringsregnsk.	864	864	0	832	2 541	50
Tidligere års over/ underskudd	1224	1 224	0	4 204	5 302	645
Bruk/ avsetning disp. fond	4134	4 134	4 207	739	-258	3 092
Bruk av likviditetsreserven	2813	2 813				
Mva komp investerin/ VAR	3178	2707	1406	594	502	2293
Regnskaps. mer/ mindre forbruk	493	0	-1 224	0	4 205	7 344

Overhalla kommune har for 2009 avlagt et årsregnskap som viser **492.583,-** kr i *regnskapsmessig mindreforbruk* (overskudd) etter bruk og avsetninger av interne finanstransaksjoner (bruk/ avsetning til fond/ likviditetsreserven og overføring investeringsregnskapet). Netto er det avsatt 3.553.923,- kr til fond. Ved vurdering av resultatet ønsker rådmannen å påpeke tre forhold som påvirker resultatet. Dette er innføring av nye regnskapsregler som forbyr kommunene å ha negative fond. Med

Årsberetning 2009
- positiv, frisk og framsynt -

utgangspunkt i dette er selvkostregnskapet for avløp og slambehandling avsluttet med et underskudd på 770.770,- kr og påvirker årets resultat negativt. I tillegg var det budsjettert med at Overhalla næringsbygg AS skulle innfri sitt lån til Overhalla kommune med 307.581,- kr i løpet av 2009. Kravet ble ikke sendt før 2010. I samråd med revisor ble det besluttet at en måtte benytte kontantprinsippet (bokføres det året betaling skjer) for inntekten, og at innfrielsen vil inngå som en inntekt i 2010 som er i tråd med annen bokføring av lån. Når det gjelder underskudd på avløp og slamområdet vil underskuddene bli dekket med tilsvarende overskudd i påfølgende år. Den tredje saken gjelder flytting av drivstoffanlegg på Skage industriområde som har blitt utgiftsført med 450.000,- kr i løpet av 2009. Saken ble behandlet i 2007 av formannskapet som fondsstyre hvor det var forutsatt bruk av disposisjonsfond som finansiering av flyttingen. Manglende bruk av disposisjonsfond reduserer regnskapsmessig mindreforbruk med 450.000,- kr.

Før interne finanstransaksjoner viser årsregnskapet et *netto driftsresultat* (overskudd) på **4.046.506,- kr**. Netto driftsresultat gir en pekepinn på om kommune bruker mer eller mindre enn årets driftsinntekter. Men for å få et resultatbegrep som vil være sammenlignbart mellom årene og med andre kommuner bør en korrigerer *netto driftsresultat* for selvkostregnskapene, selvfinansierende prosjekter og for momskompensasjon av investeringsprosjekter. En får da et ***korrigert netto driftsresultat*** som for Overhallas viser et overskudd på **1.480.694,- kr** før bruk/ avsetninger til frie fond.

Netto inntekt/ utgift pr enhet, som ikke må forveksles med regnskapsskjema 1B viser følgende for 2009:

Netto regnskap pr enhet (tall i kr 1000)	Regnskap 2009	Revidert bud 2009	Avvik(per.) 2009	Oppr budsjett 2009	Regnskap 2008	Tilført midler 2009
100 Styrings-/kontrollorganer	2804	2834	-30	2366	-951	468
1000 Rådmannen	8692	8575	117	7595	10159	980
1200 IKT-ansvarlig	1766	1829	-63	2142	1363	-313
1400 Servicesenteret	2655	2478	178	2685	802	-207
2000 Rektor Obus	20691	21136	-444	20628	18684	508
2010 Rektor Hunn skole	10619	10653	-35	10286	9478	367
2020 Rektor Øysletta skole	3897	4020	-123	3937	3233	83
2200 Styrer Ranemsletta barnehage	914	1420	-506	1618	-16	-198
2210 Styrer Skage barnehage	2077	2092	-16	2009	969	83
2900 Fagsjef oppvekst	-333	-9	-324	253	2529	-262
3200 Leder sosialkontor	2501	2627	-127	2795	2670	-168
3300 Overhalla sykeheim	18068	18446	-379	18155	17255	291
3400 Hjemmetjenester	11040	10908	132	11955	12881	-1047
3500 Helse og familie	21543	20653	891	19811	16744	842
3900 Fagsjef helse	3133	3487	-354	2987	2023	500
5000 Kultursjefen	3217	3243	-26	3221	3099	22
6000 Teknisk sjef	2685	2909	-224	2852	2363	57
6005 Feietjeneste	0	0	0	0	0	0
6010 Vannforsyning	0	18	-18	0	0	18
6020 Avløp	652	116	536	0	0	116
6027 Slambehandling	119	0	119	0	0	0
6030 Kommunal bygningsmasse	10958	10115	843	11370	10769	-1255
6040 Samferdselsformål	3020	2965	55	2922	3689	43
6400 Landbruk og miljø Overhalla	1911	1970	-59	1970	1560	0
6500 Næringsssjefen	710	710	0	610	876	100
7000 Landbruk/skog/natur/miljø	-21	-46	25	0	0	-46
8000 Skatter, rammetilskudd	-142035	-140938	-1097	-138419	-121479	-2519
8100 Renter, avdrag m.v.	8718	7789	929	6253	1300	1536
	1	0	0		0	-1

Tabellen ovenfor viser hvor mye den enkelte enhet har forbruk (regnskapsført) i forhold til budsjettert og differansen fremkommer som et over eller underskudd i forhold til budsjett. De vesentligste besparelsene har en på OBUS, Ranemsletta barnehage, Overhalla sykeheim og fagområdene (fagsjef). Hovedårsak til besparelse ved OBUS er at det er mottatt mer i brukerbetaling SFO enn budsjettert. Ranemsletta barnehage har endret organiseringen i forhold til hva det opprinnelig var budsjettert med. I tillegg har det vært

forholdsvis stort sykefravær uten at en har leid inn vikarer for alle fraværsdagene. Overhalla sykeheim har en besparelse på pensjon og arbeidsgiveravgift, og en merinntekt på brukerbetalingen.

På ansvarsområdet for Fagsjef oppvekst er det en merinntekt på tilskudd barnehager og refusjon voksenopplæring. Det er i tillegg en merkostnad ved kjøp av elevplass i annen kommune og en har fått mindre i refusjon fra annen kommune ved at et barnevernsbarn er flyttet i løpet av året. Det er videre mindre i refusjon fra private vedrørende leirskolen enn budsjettet.

Innenfor ansvarsområdet til fagsjef helse er den tilsynelatende vesentligste merinntekten kun en intern feilaktig dobbelpostering i regnskapet vedr frivillighetssentralene, som fremkommer som en merutgift kr 250.000 på ansvarsområdet for kommunal bygningsmasse og tilsvarende merinntekt under fagsjef helse. Dette påvirker dermed ikke kommuneregnskapet totalt sett.

Når det gjelder enheter som har vesentlige merforbruk kan vi nevne helse og familie, avløp og kommunal bygningsmasse. Helse og familie har totalt et overforbruk på ca 890.000,- kr hvorav 843.000,- kr er merutgift vedrørende intern husleie ved helsesenteret. Dette på grunn av at en har tatt inn avskrivning som en del av kostnadene på bygget.

Avskrivningen har tidligere ikke vært med i beregningen, men for at KOSTRA-tallene skal bli mest mulig korrekt har vi tatt den inn. Dette er et forhold som ikke styres/ påvirkes av enhetslederen. Merkostnaden med husleie kommer videre som en merinntekt på ansvarsområdet for kommunal bygningsmasse. I tillegg er det under Helse og familie en inntektssvikt på salg av matvarer ved storkjøkkenet på 360.000,- kr.

Som vi har vært inne på tidligere, er selvkostregnskapet for avløpsområdet avsluttet med et underskudd. Hovedårsaken til underskuddet er at det er budsjettet med mer bruk av fond enn hva en reelt hadde ved årets slutt. I tillegg ble det budsjettet med for høy gebyrinntekt, men vedlikeholdskostnadene er redusert betydelig i forhold til planlagt.

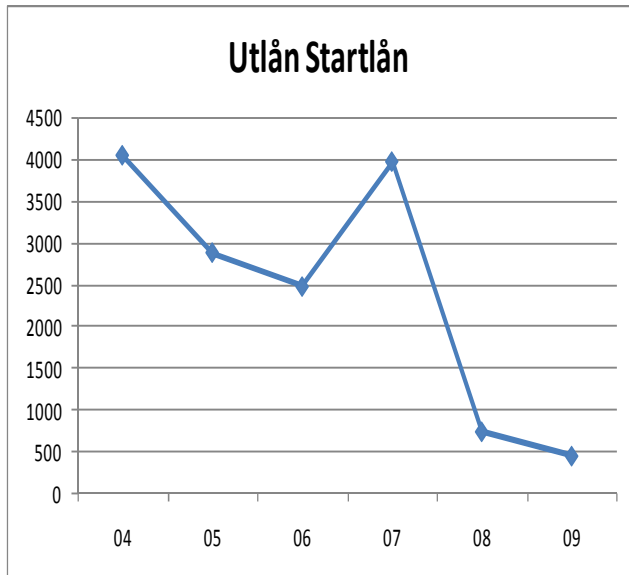
Kommunal bygningsmasse har en besparelse på lønn med 450.000,- kr som skyldes refusjon sykefravær. I tillegg er det som en har vært inne på tidligere en merinntekt på intern husleie med netto 700.000,- kr, men som videre fremstår som en merutgift på institusjonslokaler med ca 600.000,- kr. Det er bruk noe mer på vedlikehold ved OBUS (250.000,-) enn budsjettet, og flytting av tankanlegget (450.000,-) som skulle vært dekket med bruk av disposisjonsfond fremstår som en merkostnad.

Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet viser kommunens investeringsprosjekter som har en verdi på over 100.000,- kr og en levetid på over 3 år. Salg av anleggsmidler og kjøp/ salg av aksjer og andeler skal også fremgå av regnskapet. I tillegg blir utlån, mottatte og betalte avdrag knyttet til Startlån bokført i regnskapet. Rentene knyttet til Startlån bokføres for øvrig i driftsregnskapet. Det er kun kommunestyret som har myndighet til å vedta prosjekter som bokføres i investeringsregnskapet. Investeringsprosjekter blir ofte finansiert med bruk av lån. I tillegg kan en overføre midler fra driftsregnskapet og bruke av fond.

Årets investeringsregnskap er avsluttet med et samlet udekket resultat på **3.367.265,- kr**. Hovedårsaken er at låneopptak ikke er gjennomført. Praksisen har ofte vært at en har lånt etter at prosjektet har vært gjennomført hvis prosjektet ikke har vært av et større omfang. Låneopptak for udekket prosjektene er foretatt i slutten av mars 2010. Reelt underskudd her er kr 547.305,- som gjelder prosjekter med overskridelse av budsjetttrammene. Vi viser ellers til note 14 i årsregnskapet 2009 for mer detaljer. Prosjektene som har overskredet sine budsjetttrammer blir det fremmet saker for kommunestyret i løpet av påfølgende år.

I 2009 er det investert for 26.046.133,- kr, som er finansiert med 23.914.031,- kr av lånemidler og overført 864.210,- kr fra driftsregnskapet som er knyttet til momskompensasjon av investeringer. Det er mottatt 4.638.000,- kr i avdrag på Startlån, hvorav 3.035.000,- kr er ekstraordinær nedbetaling. Det er videre lån ut 460.000,- kr i Startlån. Etterspørselen etter Startlån har variert noe de senere år, men har gått ned de siste årene. Utvikling de 6 siste år er som følgende:

Overhalla har hatt en liberal praksis med å gi Startlån, noe som har vært en bevisst politikk for å øke etablering i kommunen. Det har vært lite tap, men en har hatt et budsjett-/regnskapsteknisk problem med ordningen. Når avdragsutgiftene har vært større enn inntektene, har en måttet finne annen finansiering for å dekke underskuddet. I 2007 ble det benyttet driftsmidler til dekning av underskudd og i 2008 brukte en fondsmidler. Til tross for dette gjenstår det fortsatt 1,9 millioner kr som ikke er finansiert. Kommunestyret endret imidlertid praksis for ordningen i forbindelse med behandling av regnskapsrapport for 2. Tertial, slik at en

skal kunne unngå underskudd for senere år.

Totalt var det budsjettet med 54,8 millioner kr i investeringer og reelt forbruk var på 26 millioner kr. Hovedårsaken til avviket kan henføres til utbygging av ny barnehage som ble vedtatt, men byggingen har ikke kommet i gang før 2010.

1.1 Driftsinntekter

Kommunens hovedinntektskilder er:

(tall i kr 1000)	R-2009		B-2009		R-2008		R-2007		R-2006	
Skatt inntekt og formue	29 %	61 178	29 %	58 696	29 %	55 055	29 %	53810	29 %	52 971
Rammetilskudd	34 %	73 421	37 %	75 204	31 %	59 604	31 %	56449	34 %	60 828
Brukerbetaling, husleier, avgifter, salg etc.	13 %	27 783	14 %	27 699	15 %	29 526	16 %	28646	15 %	27 666
Div. overføringer fra stat, fylke, kommuner	24 %	50 583	20 %	40 857	25 %	47 556	23 %	42330	21 %	37 351
Eiendomsskatt	1 %	1 426	1 %	1 431	1 %	1 431	1 %	1430	1 %	1 430
Brutto driftsinntekter		214 391		203 887		193 172		182 665		180 246

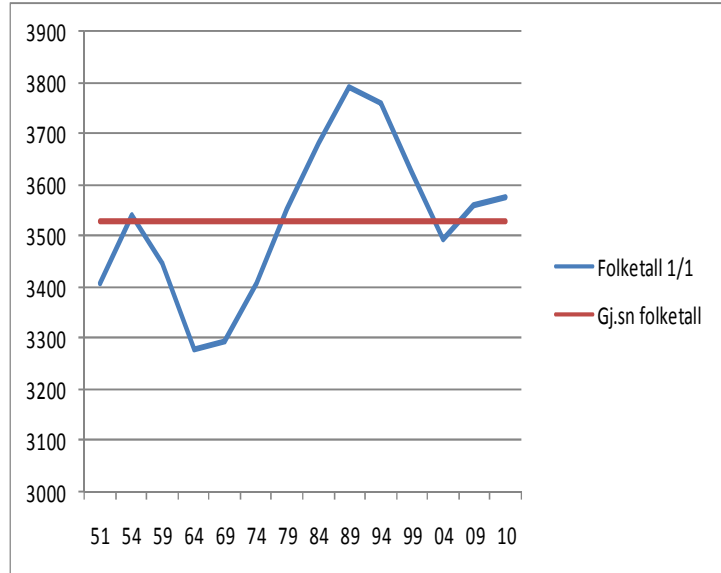
Rammetilskudd og skatt på inntekt og formue er kommunens viktigste inntekter, og utgjorde i 2009 63 % av brutto inntekter. Totalt var dette en merinntekt på 704.000,- kr. Merinntekten er i hovedsak knyttet til skatt på inntekt og formue, og utgjør en merinntekt på 2.482.960,- kr i forhold til budsjett.

Budsjettet for skatteinntektene ble i forbindelse med regnskapsrapportene endret to ganger i løpet av året. Den første var en reduksjon på 1,9 millioner kr, og den andre var en økning på 464.000,- kr. Endringen ble gjennomført med utgangspunkt i prognosene/periodisert budsjett fra skatteoppkreveren som viste betydelig inntektssvikt første 8 månedene. Situasjonen snudde i september og ble bedre for hver måned. Overhalla kommunes skatteinntekter ligger også for 2009 under landsgjennomsnittet.

Når det gjelder *rammetilskuddet* har en i 2009 hatt en inntektssvikt på 1.783.477,- kr i forhold til budsjettet. Ved budsjettering og endringer av budsjettet er KS prognosemodell (Stolp) lagt til grunn. Budsjetttrammene er i løpet av året blitt økt med 3.438.000,- kr i forhold til opprinnelig budsjett.

Rammetilskuddet påvirkes av folketallet og sammensetning av befolkningen, og fastsettes nå hovedsakelig ut fra folketallet pr 1. juli året før, og dermed med en viss forutsigbarhet.

Overhalla hadde i 2008 en økning i folketallet på 55 personer (1,57 %), og økningen har fortsatt i 2009 med ytterligere 15 personer (0,42%) og er **3577** innbyggere ved årsskiftet. Tidlig på nittitallet var vi på nesten 3800 innbyggere, som sank til laveste nivå i 2004 på 3476. Siden da har vi hatt en positiv befolkningsutvikling.

På inntekstpostene for **betaling av kommunale tjenester**, som utgjør 13 % av brutto driftsinntekter, har en en merinntekt på 85.058,- kr. Når inntekstposten er 27,8 millioner kr, må avviket betraktes som uvesentlig. Men ser en på enhetsnivå, kan en registrere både plusser og minuser av større beløp. Av større avvik kan nevnes avløpsområdet med 500.000,- kr, kjøkkendriften med ca 360.000,- kr og Ranemsletta barnehage med 147.000,- kr. Videre har en som en tidligere var inne på OBUS med en merinntekt på 318.0000, Overhalla sykeheim økte brukerbetaling med 196.000,- kr og avfallsbehandling med 236.000,- kr.

De fleste av kommunens betalingssetser er regulert av lover og regler og kommunen har derfor små muligheter for å øke inntektene for salg av kommunale tjenester noe vesentlig. I tillegg har en tjenester som skal leveres til selvkost. En sammenstilling av noen utvalgte gebyrer hentet fra SSB KOSTRA tall for 2009 viser følgende:

De fleste av kommunens betalingssetser er regulert av lover og regler og kommunen har derfor små muligheter for å øke inntektene for salg av kommunale tjenester noe vesentlig. I tillegg har en tjenester som skal leveres til selvkost. En sammenstilling av noen utvalgte gebyrer hentet fra SSB KOSTRA tall for 2009 viser følgende:

	Overhalla	Vikna	Verran	Grong	Namsos	Gj sn gr 2	Gj sn NT	Landet
Barnehage fulltidsopphold	2330	2330	2150	2330	2330	2330	2330	2330
Foreldrebetaling SFO 20 timer	2043	1540	1100	1511	2050	1768	1643	1766
Årsgebyr vann	1200	2707	4210	2057	2276	3071	2619	2623
Årsgebyr avløpstjenester	2850	1794	4127	3402	3972	3344	3292	3043
Årsgebyr avfallstjenesten	3297	2783	2980	2725	2542	2255	2697	2296
Årsgebyr septik tømning	892	1622	500	1642	808	1186	1414	1228
Årsgebyr feiing	382	394	342	324	239	351	356	332
Sum utvalgte gebyrer	12994	13170	15409	13991	14217	14305	14351	13618

Diverse gebyrer. Kilde SSB (KOSTRA)

Tabellen ovenfor viser at det er en del variasjoner på de forskjellige gebyrene mellom kommunene. En summering av alle gebyrene (som kun gir en viss pekepinn på samlet nivå) viser at totalt ligger Overhalla lavest i sammenligningsgruppen.

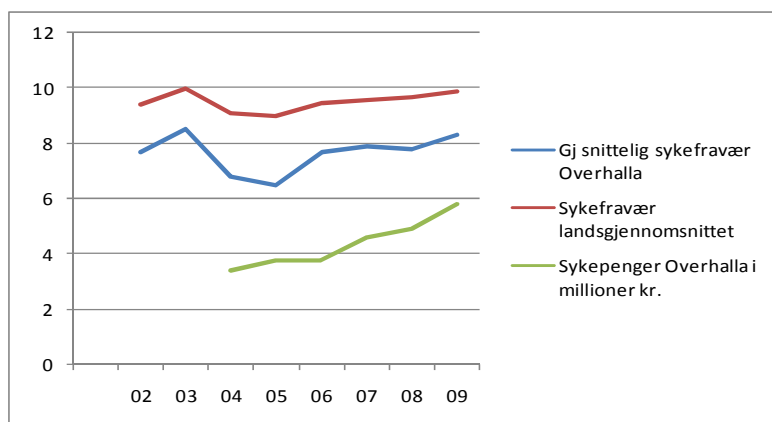
Diverse overføringer fra stat, fylkeskommune og kommune har en hatt en merinntekt på 9,7 millioner kr. Posten fordeler seg på følgende inntekter:

Årsberetning 2009
- positiv, frisk og framsynt -

	R- 2009	B – 2009	Avvik
Refusjon med krav til motytelser	24 487	24 645	158
Syke/ fødselspenger	6 625	3 330	3 295
Moms komp investering	3 948	2 707	1 241
Moms komp driftsutgifter	3 647	262	3 385

Posten viser flere inntektstyper som direkte er knyttet til kostnader. *Syke/ fødselspenger* er i hovedsak knyttet til vikarutgifter, *momskompensasjon driftsutgifter* kommer som en motpost med samme beløp under driftsutgiftene. *Refusjon med krav til motytelser* knytter det seg i all hovedsak driftsutgifter, og i de tilfellene en har en netto inntekter blir overskuddet avsatt til bundne fond til bruk i påfølgende år. Når det gjelder momskompensasjon av investeringer er 864.000,- kr overført investeringsregnskapet, men hele merinntekten inngår i årets netto driftsresultat.

Sykefraværet og lønnsnivået påvirker refusjonen av sykepengene. Overhalla har stort sett fulgt endringen i landsgjennomsnittet de senere år. En sammenligning viser følgende utvikling hvor en i tillegg har tatt med refusjon fra Nav som gis fra 17 dag i fraværet.

Tabell: Sykefravær %

	2001 hele året	2002 hele året	2003 hele året	2004 hele året	2005 hele året	2006 hele året	2007 hele året	2008 hele året	2009 hele året
Overhalla kommune (samlet)	8,6	7,7	8,5	6,8	6,5	7,7	7,9	7,8	8,3
Gjennomsnitt norske kommuner		9,4	10,0	9,1	9,0	9,3	9,4	9,7	9,9

Tabell: Hvordan sykefraværet fordeler seg med egenmelding og sykemelding av ulik varighet

		Egenmelding	Sykem. 1-3 dg	Sykem. 4-16 dg	Sykem. 17-56 dg	Sykem. > 56dg	Totalt
Overhalla kommune	1. kvartal 06	1,1	0,1	0,9	2,0	4,7	8,9
	2. kvartal 06	0,5	0,0	0,6	2,5	4,1	7,7
	3. kvartal 06	0,4	0,0	0,7	2,2	2,0	5,3
	4. kvartal 06	0,7	0,0	1,2	2,5	4,0	8,5
	1. kvartal 07	1,0	0,1	2,1	2,9	2,7	8,8
	2. kvartal 07	0,4	0,1	1,7	4,0	2,1	8,3
	3. kvartal 07	0,6	0,0	0,7	2,3	2,2	5,8
	4. kvartal 07	0,8	0,1	2,1	3,3	2,2	8,5
	1.kvartal 08	1,1	0,0	1,1	4,3	3,3	9,8
	2.kvartal08	0,5	0,0	0,9	3,4	3,2	8,0
	3. kvartal08	0,4	0,0	1,4	2,2	2,0	6,0

Årsberetning 2009
- positiv, frisk og framsynt -

4. kvartal08	0,8	0,0	1,2	4,2	0,9	7,4
1.kvartal09	1,5	0,1	1,4	3,2	2,6	8,9
2. kvartal09	0,5	0,1	1,0	4,6	1,9	8,1
3. kvartal09	0,4	0,0	1,1	3,4	1,7	6,9
4. kvartal09	1,0	0,0	1,4	5,3	2,0	9,7
1.kvartal10	0,9	0,0	1,4	3,1	2,9	8,3

Det er relativt lite av egenmeldt fravær og av sykemeldinger 1-3 dager.

Ca. 75% av fraværet er på mer enn 16 dager (jf arbeidsgiverperioden).

Gjennomsnittsalderen ved sykefravær > 56 dager i 2009: ca. 50 år (47 år i 2006 og 2007 og 49 år i 2008).

Gjennomsnittsalderen i hele arbeidsstyrken: ca. 49 år.

Sykefraværet har fordelt seg noenlunde jevnt blant aldergruppene.

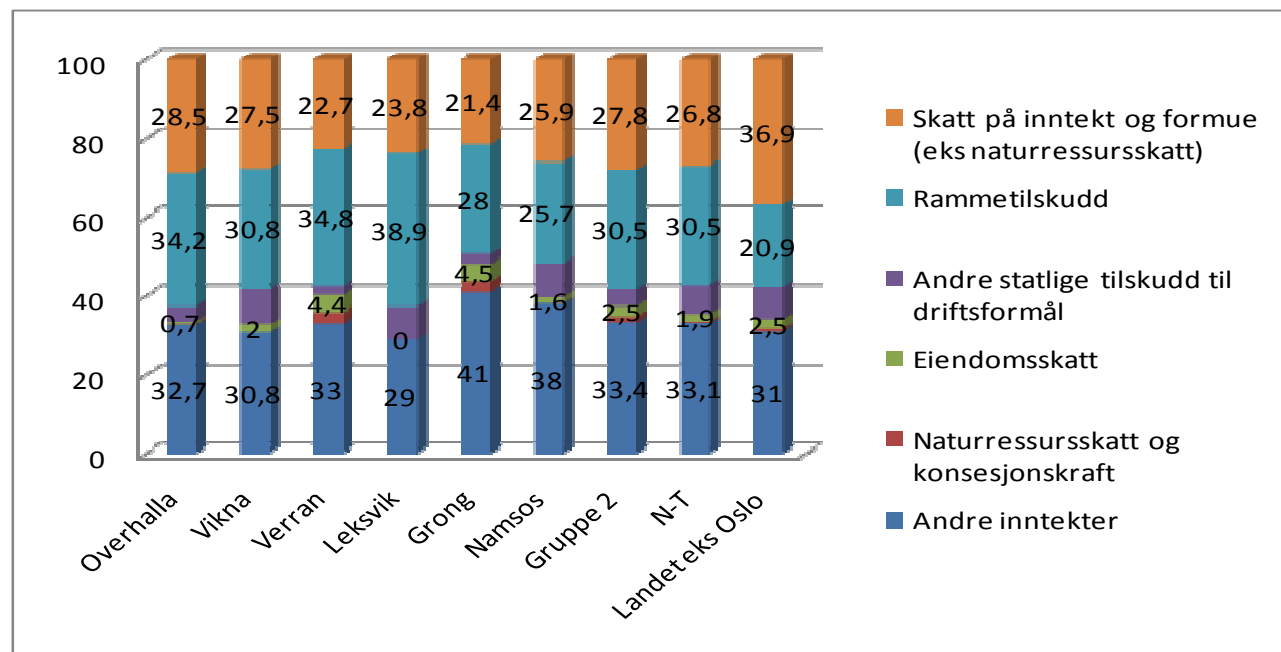
Tabell: Pensjonering

Type avgang	Finansiering	Antall og alder
AFP 62-64 år KLP	50 % egenrisiko 50 % utjevningsordning	0
AFP 65-66 år KLP	100 % utjevningsordning	1
AFP Statens Pensjonskasse	100 % utjevningsordning	2 (hhv 63 og 65 år)
Hel uførepensjon		3 (hhv 55, 64 og 61 år)
Delvis uførepensjon		2 (hhv 56 og 57 år)

Sammenligner en seg med andre utvalgte kommuner med middels bundne kostnader pr innbygger, høye frie disponible inntekter, kan en av tabellen under se at Overhalla ligger høyt på andel av skatte på inntekter og formue.

Når det gjelder rammetilskuddet, kan en se at kommunen ligger litt over gjennomsnittet i NT og KG02. De kommunene som har høyere andel i rammetilskudd har en mindre andel inntektsskatt. En må kunne anta at de har fått kompensert skattetapet i forhold til gjennomsnittet via inntektsutjevning.

Skatt og rammetilskuddets andel av Overhallas inntekter har økt fra 59,4 % i 2008 til 62,7 % i 2009. Økningen gjelder flere av kommunen i sammenstillingen, men en kan se at gjennomsnittet i gruppen 2 har gått ned, mens NT og landsgjennomsnittet er stabilt. Dette kan nok vise at Overhalla har kommet noe bedre ut i forhold til hovedinntekten enn året før.

Tabellen viser sammensetting av brutto driftsinntekter 2009. Kilde SSB

1.2 Driftsutgifter

Kommunens driftsutgifter er:

(tall i kr 1000)	R-2009		B-2009		R-2008		R-2007		R-2006	
Lønn og sosiale utgifter	66 %	137167	67 %	134 930	65 %	129 341	65 %	119171	66 %	116 259
Kjøp av varer og tjenester	17 %	34433	15 %	30 895	16 %	32 388	16 %	29551	15 %	27 038
Kjøp av tjenester som	10 %	20392	10 %	19 234	9 %	17 087	9 %	17272	9 %	15 929
Overføringer	6 %	12517	5 %	10 598	7 %	14 158	7 %	13228	7 %	13 045
Avskrivning	4 %	8130	4 %	8 274	4 %	7 845	4 %	7429	4 %	7 220
Fordelte utgifter	-3 %	-5423	-2 %	(3 371)	-1 %	(2 839)	-2 %	-2995	-2 %	-3 010
Brutto driftsutgifter		207 216		200 560		197 980		183 656		176 481
Syke/ fødselspenger		-6625		-3330		-6123		-5600		-4898
Netto lønn og sosiale		130 542		131 600		123 218		113 571		111 361

Kommunens største utgiftspost er lønn og - sosiale utgifter og utgjorde 66 % i 2009.

Andelen til lønn og sosiale utgifter har vært forholdsvis stabil de 3 siste årene.

Når det gjelder vurdering av lønn og sosiale utgifter bør en ta hensyn til refusjon av syke og fødselspenger fra Nav for å få et riktig bilde av kostnaden. Netto lønn og sosiale kostnader viser en besparelse i forhold til budsjett på ca 1 million kr og består av følgende poster:

	R - 2009	B - 2009	Avvik
Lønnsutgifter	116 252	113 057	3 195
Arbeidsgiveravgift	6 300	6 613	-313
Pensjonskostnader	14 615	15 260	-645
Refusjon syke/ fødselspenger	-6 625	-3 300	- 3 295
Netto lønnutgifter	130 542	131 600	- 1 058

Den viktigste årsaken til besparelsen er sosiale kostnader (pensjon og arbeidsgiveravgift) med 958.000,- kr. Videre kan en se at refusjonene dekker litt mer enn den merkostnaden en har hatt med lønnsutgiftene.

Det ble i forbindelse med utarbeidelse av årsbudsjett for 2009 avsatt en samlet lønnsnett på 2.800.000,- kr som skulle dekke lønnsoppgjøret. Beregninger av lønnsoppgjøret viste en merkostnad på 30.000,- over avsatt lønnsnett. Potten ble fordelt ut fra ekstra kostnader med lønnsoppgjøret på den enkelte enhet.

Når en budsjetterer blir det vanligvis ikke lagt inn noe stort beløp på sykepenger refusjon og innleie av sykevikar. En får sådan lavere kostnad på lønnsutgiften ved budsjettering enn hva endelig regnskap viser. Vi burde vært bedre til å foreta budsjettjusteringer i løpet av året, noe en fra administrasjonen må sette mer fokus på i året som kommer.

Fordeling mellom kvinner og menn og antall årsverk:

	Kvinner			Menn			Totalt
	Antall personer	Årsverk	Gj sn stilling %	Antall personer	Årsverk	Gj sn stilling %	
2009	276	209	76 %	66	57	86 %	266
2008	276	205	74 %	65	59	91 %	264
2007	276	205	74 %	66	60	91 %	265
Leder 2009	9	8,9	99 %	8	8	100 %	16,9

Antall ansatte/ årsverk fordelt på kjønn og en har kun tatt med stillinger over 1% stilling.

Antall ansatt har vært veldig stabilt de 3 siste årene, det samme med antall årsverk. Kjønnfordelingen på leder nivå kan en se er forholdsvis likt fordelt.

Kommunens samlede driftsutgifter har i perioden 2007 og 2008 vært høyere enn inntektene. Dette snudde i 2009. Effekten av innsparingsmål som ble satt i 2008 på 4,9 mill kr har fått bra effekt, samtidig som overføringer fra staten og skatteinntektene har økt. Årsregnskapet for 2009 viste at løpende inntekten har vært høyere enn utgiften slik at en har hatt midler til å dekke renter og avdrag.

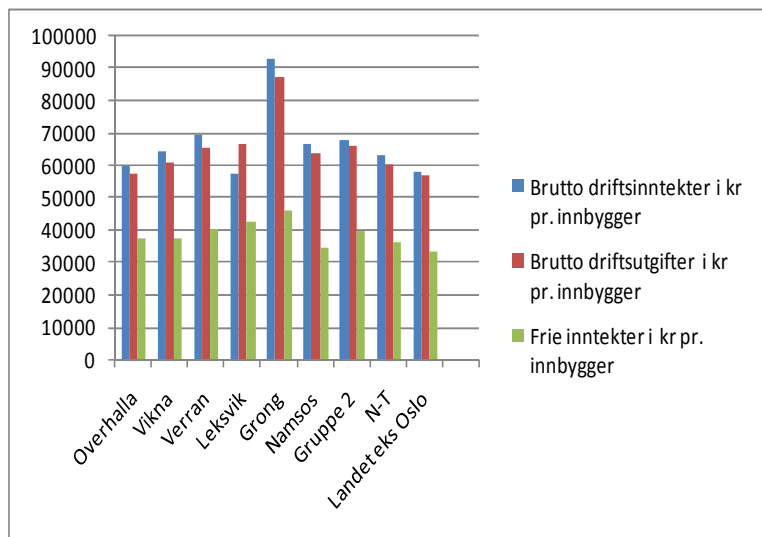
Avskrivningskostnadene blir i kommuneregnskapet nullstilt med en motpost. En utgiftsfører i stedet avdrag på langsiktig lån i regnskapet som skal synliggjøre kapitalkostnaden.

En sammenligning av brutto driftsinntekter pr innbygger med sammenlignbare kommuner (se figur under) viser at Overhalla har hatt disponibelt kr 59.937,- kr pr innbygger. Det er kun landsgjennomsnittet og Leksvik som er lavere i 2009. Sammenlignet med gjennomsnittet i NT har Overhalla mottatt 3.053,- kr mindre og 8.120,- (14 %) mindre enn gjennomsnittet i kommunegruppe 2.

Sammenligner vi oss med nabokommunene som Namsos og Grong ligger Overhalla betydelig under og da spesielt sistnevnte.

Lavere inntekt fører videre til at en har mindre å bruke på drift, noe som går fram av sammenligningen i tabellen.

Overhalla er den i sammenligningen som i har lavest brutto driftsutgift pr innbygger med kr 57.705,-. Det er kun landsgjennomsnittet som er lavere, med henholdsvis 57.142,- kr pr innbygger.

1.3 Brutto driftsresultat

Årets brutto driftsresultat (brutto driftsinntekter – brutto driftsutgifter) på ca 7,2 mill kr viser en betydelig bedring i forhold til de to foregående årene.

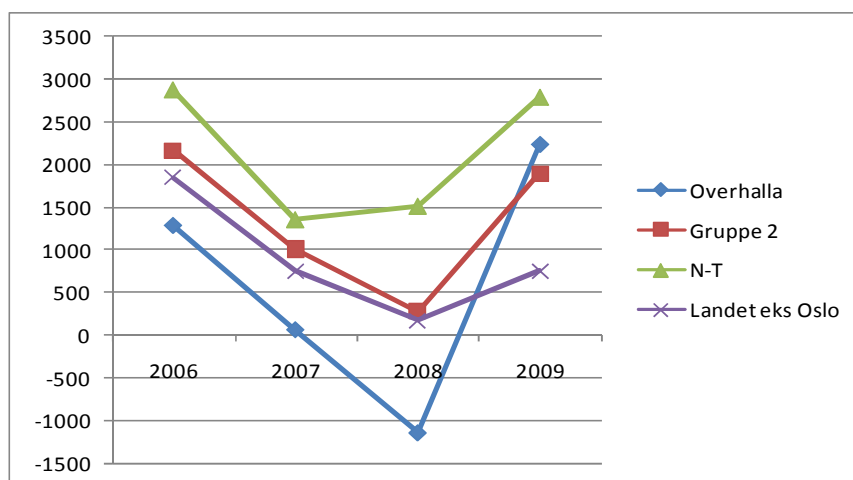
(i kr 1000)	Regnskap 09	Budsjett 09	Regnskap 08	Regnskap 07	Regnskap 06	Regnskap 05
Driftsinntekter	214391	203887	193167	182669	180251	168659
Driftsutgifter	207215	200560	197980	183656	176479	164949
Brutto driftsresultat	7176	3327	-4813	-987	3772	3710

Bruttodriftsresultat pr innbygger er 2.232,- kr i 2009, noe som er en økning i forhold til 2008 hvor en hadde et underskudd på 1.141,- kr pr innbygger. En var da avhengig av å bruke av tidligere avsatte midler.

I tabellen under kan en se at Overhalla ligger høyt i forhold til landsgjennomsnittet og noe under gjennomsnittet i NT. Ser en på utviklingen de 4 siste årene kan en se at kommuneøkonomien utviklet seg i negativ retning til 2008, og fikk en positiv oppgang i

2009. Årets tall viser at Overhalla ikke lenger ligger nederst i sammenligning men begynner å nærme seg gjennomsnittet i NT.

Brutto driftsresultat viser hvor mye kommunen har disponibelt til å dekke netto eksterne finanskostnader (renter og avdrag). Skulle det videre være midler til gode etter at renter og avdrag er finansiert, gir dette muligheter for å avsette til fond eller finansielle investeringer.

1.4 Eksterne finanstransaksjoner.

Eksterne finanstransaksjoner er transaksjoner som er knyttet til bruk av lån og avdrag på lån, utlån og mottatt avdrag på utlån, samt kjøp av aksjer og andeler og salg av slike. Avdrag på lån som er brukt til å finansiere kommunale investeringer, blir utgiftsført i driftsregnskapet. Når det gjelder lån til videre utlån (Startlån) blir avdragene og utlån bokført i investeringsregnskapet. Renteinntekter og -utgifter til Startlån blir bokført i driftsregnskapet.

Kommuneloven har bestemmelser om hvor mye minste tillatte avdragsbelastning skal være. Beregningen blir foretatt ved at en venter levetiden av anleggsmidlene. Minste tillatte avdragsbelastning påvirkes av årlig avskrivning, bokført verdi av anleggsmidler (eks. tomter) og langsiktig gjeld til kommunale investeringer. En god del kommuner betaler ned lånegjeld raskere enn det minste tillatte avdragsbelastning skulle tilsi. Overhalla kommune har som følge av en anstrengt økonomisk situasjon de 3 siste årene ligget på et minimum. Det kan derfor være vanskelig å sammenligne kommuners regnskapsresultat da noen kan ha betydelig høy avdragsbelastning i forhold til minimumsbelastningen.

Kommunens finanstransaksjoner:

(tall i kr 1000,-)	R - 2009	B - 2009	Avvik
Renteinntekter	1735	2625	890
Rente utgifter	7517	8095	578
Netto renteutgifter	5782	5470	312
Avdragsutgifter	5520	5400	120
Sosiale utlån	203	214	11
Mottatte avdrag på sosial utlån	176	139	37
Mottatte avdrag på næringslån	70	307	237
Netto avdragsutgifter	5477	5168	309
Eksterne finanstransaksjoner	11259	10638	621

En har i løpet av året fått lavere renteinntekter enn tidligere antatt. Dette skyldes i hovedsak at rente har vært lav i løpet av året, i tillegg til at kommunen har vært inne i en periode med dårlig likviditet etter underskuddene/ stor fondsbruk i de siste årene.

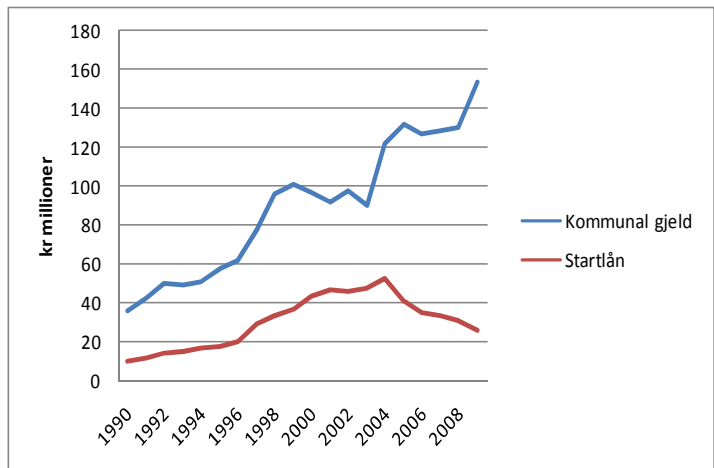
Kommunen har i 2009 hatt alle sine likvider plassert på bank konto i DNB som en har bankavtale med.

Når det gjelder renteutgiftene har kommunes lån i hovedsak vært knyttet til fast rente og har derfor vært forutsigbar. Det at vi ikke har fått helårseffekt av låneopptakene i 2009, har bidratt til reduserte rentekostnader i forhold til budsjett. Netto renteutgifter viser at en har et overforbruk på 312.000,- for 2009.

Avdragsbelastningen er holdt ned på et minste tillatt nivå i hht til vedtak i kommunestyret. Budsjettposten for avdrag ble redusert med 300.000,- kr i løpet av året, noe som viste seg å være 180.000,- kr for mye etter at en foretok ny minimumsberegning.

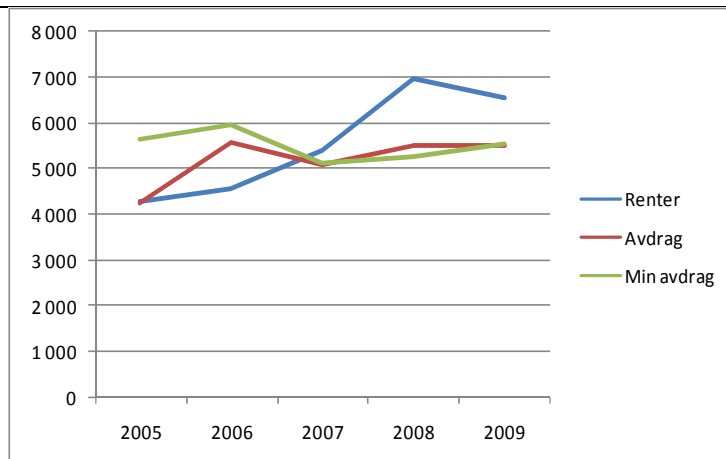
Renter og avdrag blir påvirket av kommunens samlede gjeld og renteutviklingen. Ved utgangen av 2009 hadde kommunen en samlet gjeld på **179** millioner kr, hvorav 26 millioner kr var knyttet til Startlån. Av den kommunale gjelden på 153 millioner kr utgjorde ca 26 millioner kr lån knyttet til vann og avløpssektoren. Selvkostområdene der det er foretatt investeringer som har krevd lånefinansiering, blir belastet med finanskostnader. Dette innebærer at den ordinære kommunale driften ikke blir belastet med finanskostnader som f.eks er knyttet til vann og avløpssektoren, men kan avvike noe da beregningen av kapitalkostnaden tar utgangspunkt i gjennomsnittelig rente på 3-års statsobligasjoner + 1 %. I tillegg har kommunen 561.898,- kr i lån som er knyttet til kirkelige formål som dekkes av kommunens ordinære drift.

Den kommunale gjelden har siden 2004 hatt en forholdsvis stor økning, med en liten tilbakegang i 2006. Økningen skyldes hovedsakelig utbyggingen av Overhalla sykeheimen/helsesenteret, Laksvoll bokollektiv og ny avdeling ved Skage barnehage. I 2009 har økningen fortsatt og vil øke ytterligere i kommende år og vil totalt være over 200 millioner kr ved neste årsskifte. Hovedårsaken til økningen er knyttet til restaureringen ved Overhalla barne- og ungdomsskole og bygging av ny Ranemsletta barnehage. Startlån var i 2005 på det høyeste med kr 52 millioner kr, men har senere år gått ned. Nedgangen fortsatte også i 2009 og er som vi tidligere har vært inne på 26 millioner kr pr 31.12.2009.

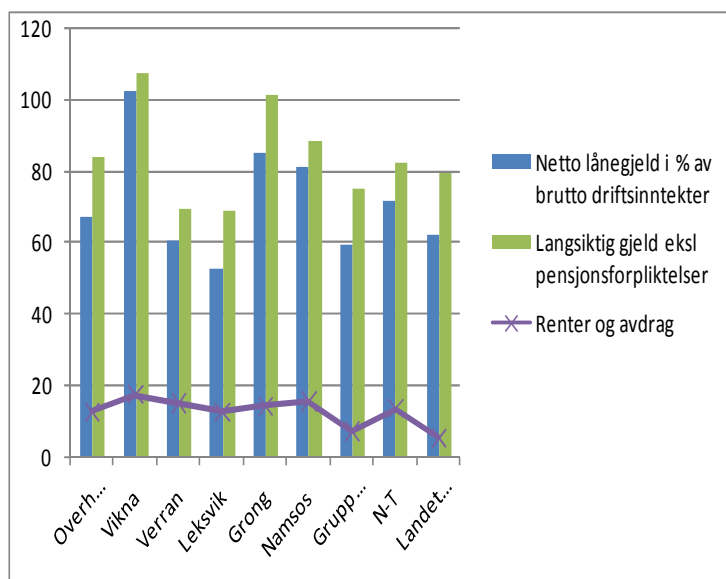
Kommunens langsiktige gjeld og renteutviklingen påvirker som vi tidligere har vært inne på kommunens rente og avdragsbelastning. Tabellen nedenfor viser rentene på kommunale lån eksklusive Startlån, som viser en nedgang i 2009. Dette har en sammenheng med at rentenivået, og at en ikke har fått helårsvirkning av låneopptaket i 2009. Når det gjelder avdrag kan en se at kommunen har ligget under minste tillatte avdragsbetaling, men i 2007-2008 ble det et skille. For 2009 har en etter vedtak i kommunestyret valgt å utgiftsføre minste tillatte avdragsbetaling.

I hht til reglement for Overhalla kommunes *finansforvaltning* vedtatt av kommunestyret den 19. desember 2002, skal minimum 40 % av innlån være bundet til fast rente. Pr 31.12.2009 hadde Overhalla 87 % av sin låneportefølje i faste lån. Effektiv fastrente varierte noe fra bank til bank, men hos Kommunalbanken hvor kommunen har det vesentligste av lånene er den 2,26 % ved årsskiftet. En har i løpet av 2009 måttet endre noe av fastrentelånene til flytende rente for å kunne ha muligheter for å endre avdragstiden i hht vedtak om minimumsavdragsbelastning, og for å kunne ha muligheter for å kunne betale inne ekstraordinære avdrag.

Når en sammenligner seg med andre kommuner kan en bruke gjeldsnivå i % av driftsinntektene. Nøkkeltallet forteller hvor stor andel av den langsiktige gjelden driftsinntektene utgjør, eller hvor stor andel av driftsinntekten som brukes til renter og avdrag.

Den blå søylen viser netto lånegjeld i % av driftsinntektene. Netto lånegjeld er langsiktig gjeld fratrukket utlån og ubrukte lånemidler. Dette nøkkeltallet vil trolig være mer sammenlignbart enn ordinær langsiktig gjeld da Startlån inngår. For Overhalla har den blitt betydelig lavere i 2009 sammenlignet med året før, og vi har kommet lavt i forhold til en del av kommunene en sammenligner seg med. Men i forhold til gruppen og landet har Overhalla et høyere nivå. En årsak til den positive utviklingen er at inntektsnivået for kommunen har endret seg i positiv retning. Ser en på rente- og avdragsbelastningen i forhold til netto lånegjeld kan en se at Overhalla ligger ca midt på treet.

1.5 Netto driftsresultat

Netto driftsresultat fremkommer etter at en har trukket fra driftsutgifter og eksterne finansieringskostnader fra driftsinntektene. Netto driftsresultat viser hvor mye kommunen kan avsette eller må bruke av fondsmidler for at regnskap og budsjettet skal fremstå i balanse, og gir en pekepinn på om kommune bruker mer eller mindre enn årets driftsinntekt. Bevilges det ikke tilstrekkelig med fondsmidler gir dette et regnskapsmessig merforbruk eller motsatt vil gi et regnskapsmessig mindre forbruk.

Skal en vurdere netto driftsresultat bør en som en var inne på tidligere korrigerer for selvkostområdene som vann, avløp, renovasjon, momskompensasjon av investeringer og

andre forhold som ikke bør påvirke kommunens driftsresultat for å kunne sammenligne mellom årene og med andre kommuner.

Tallene for Overhalla (tabell nedenfor) viser at netto driftsresultat har vært negativ de 2 foregående årene og det samme for korrigert netto driftsresultat. Men situasjonen har snudd i 2009. Samla for 5 siste regnskapsår, viser akkumulert korrigert netto driftsresultat et underskudd på 8,3 millioner kr. Dette er dekket med brukt av fond og tidligere års overskudd.

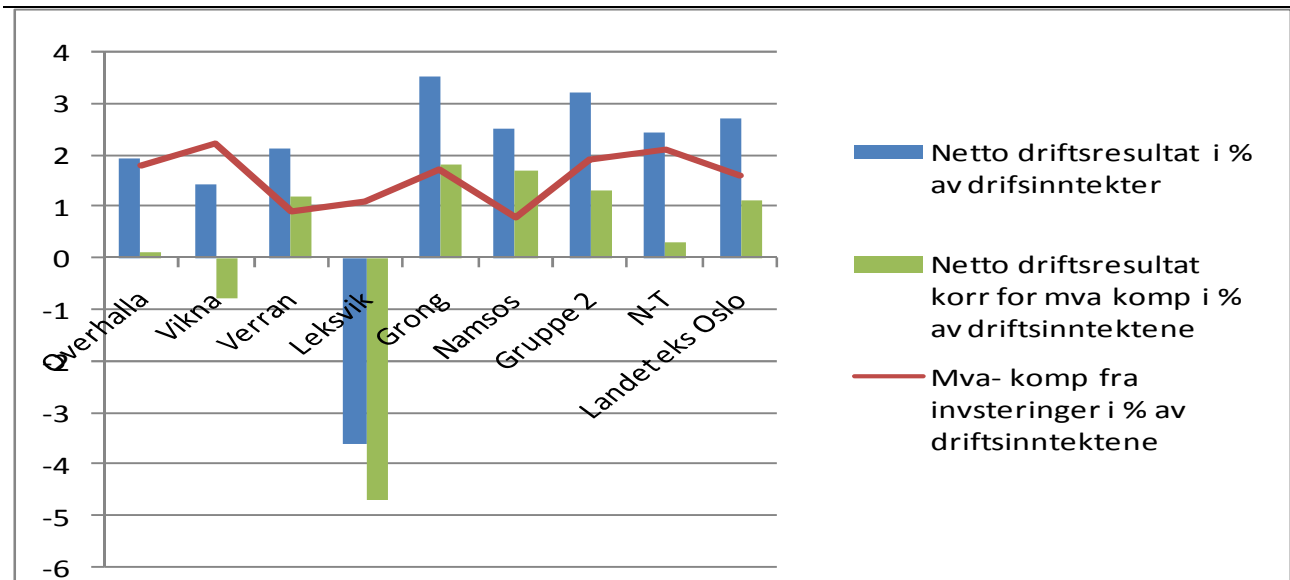
(i kr 1000)	Regnskap 09	Budsjett 09	Regnskap 08	Regnskap 07	Regnskap 06	Regnskap 05
Netto driftsresultat	4047	962	-7603	-4002	1703	2636
Bruk/ avsetting bundne fond	145	2445	2172	-109	-1	1021
Underskudd VAR	770	0				
Mva kompensasjon i investering	3948	2707	1406	594	502	2293
Korr netto driftsresu	724	700	-6837	-4705	1200	1364

Anbefalinger fra Fylkesmannen tilsier at en burde hatt et netto driftsresultat på 3-4 %, og minimum 2 % av driftsinntektene for å oppnå den nødvendige avsetningen til fond/egenfinansiering av investeringer. Dette for å sikre handlefriheten når en møter uforutsette utgifter i fremtiden. For Overhallas del skulle derfor akkumulert netto driftsresultat vært mellom 18,8 – 37,5 millioner kr siste 5 regnskapsår, mot et underskudd på 3,2 millioner. Historikken for 5 siste regnskapsår viser en betydelig reduksjon av egenkapitalen. Rådmannen vil derfor påpeke at en står ovenfor en utfordring i forhold til å styrke fondsbeholdningen som nødvendig bufferkapital i kommende år.

Når det gjelder landsgjennomsnittet var netto driftsresultat 0,4 % i 2008 og foreløpige tall viser at det økte til 3,0 % 2009. Dette viser at 2008 var et historisk dårlig år for kommunene, mens 2009 var langt bedre, delvis som følge av styrkingstiltak i forbindelse med finanskrisen.

Skal en sammenligne seg med andre kommuner når det gjelder netto driftsresultat, kan en bruke nøkkeltall som netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter (Blå søyle). For 2009 kan en se at Overhalla ligger under sammenligningsgruppen 2, NT og landsgjennomsnittet. Som vi har vært inne på tidligere består ofte netto driftsresultat av en betydelig andel av momskompensasjon fra investeringsregnskapet (investeringer finansiert med bruk av lånemidler). For å fremskaffe et mer reelt resultatbegrep, har en trukket ut momskompensasjonen (grønn søyle). En ser da at overskuddene ofte er knyttet til momskompensasjonen.

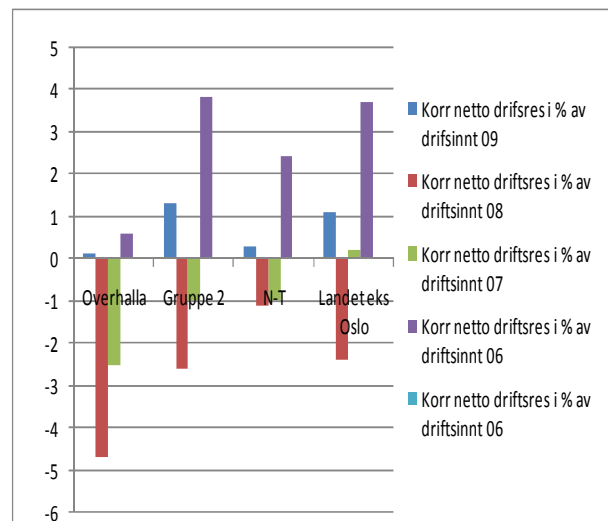
Årsberetning 2009
- positiv, frisk og framsynt -

Korrigert netto driftsresultat for mva kompensasjon fra investeringer (grønn søyle) viser at Overhalla forststatt har et positivt tall for 2009, men resultatet ligger noe under en god del av dem en sammenligner seg med. Korrigeringen viser også at momskompensasjon av investeringer har en vesentlig innvirkning på resultatbegrepet i de fleste kommuner.

Kommuner som har hatt store investeringer har også hatt betydelig mer handlingsrom, men må sies å være lite fremtidsrettet hvis investeringene er lånefinansiert. Men selv ved en slik korrigering kan en se at Overhalla hadde et betydelig dårligere resultat enn øvrige i sammenligningen. Dette henger som tidligere nevnt også sammen med at Overhalla har et lavere inntektsnivå enn de vi her sammenligner med.

Ser en på tallene over flere år, kan en se at Overhalla har ligget under kommunegruppe 2, NT og landsgjennomsnittet.

1.6 Interne finansieringstransaksjoner

Interne finansieringstransaksjoner omfattes av avsetninger til fond (egenkapital) og regnskapsmessig overskudd, bruk av tidligere års avsetninger og regnskapsmessig underskudd, og viser hvordan netto driftsresultat er disponert. I driftsregnskapet kan en kun bruke/ avsette til disposisjonsfond og bundne driftsfond. Investeringsfondene er forbeholdt investeringsregnskapet og kan derfor ikke brukes til driftsformål.

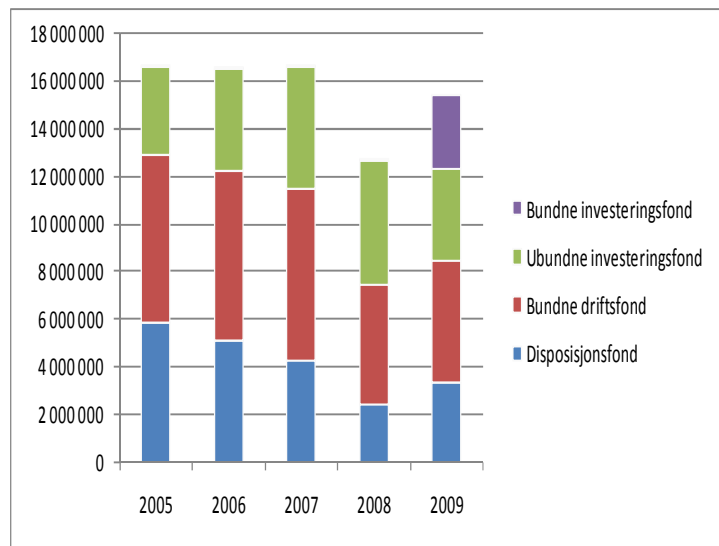
Årsberetning 2009
- positiv, frisk og framsynt -

(i kr 1000)	Regnskap 09	Budsjett 09	Regnskap 08	Regnskap 07	Regnskap 06	Regnskap 05
Netto driftsresultat	4047	962	-7603	-4002	1703	2636
Overføring investeringsregnsk.	864	864	0	832	2541	50
Tidligere års over/ underskudd	1224	1224	0	4204	5302	645
Bruk/ avsetning disp. fond	4134	4134	4207	739	-258	3092
Bruk av likviditetsreserven	2813	2813				
Mva komp investerin/ VAR	3178	2707	1406	594	502	2293
Regnskaps. mer/ mindre forbruk	493	0	-1224	0	4205	7344

Netto driftsresultat og interne finansieringstransaksjoner.

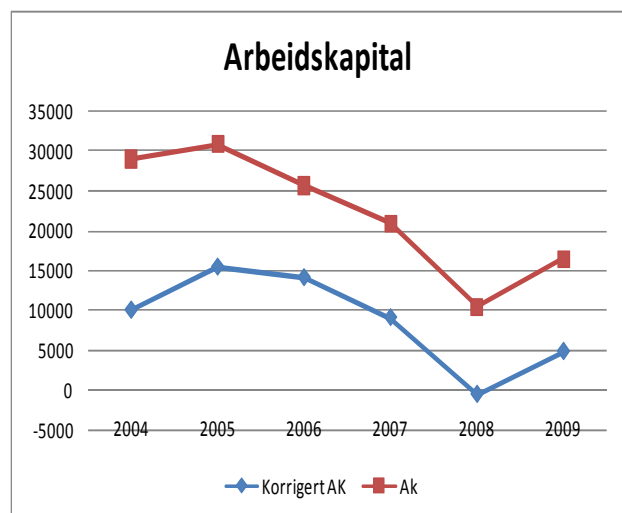
Som vi har vært inne på tidligere har kommunen hatt et negativt netto driftsresultat i de to foregående år, og har hatt behovet for å bruke av tidligere avsette midler. Dette ble snudd i 2009. Tabellen ovenfor viser kommunens disponering av netto driftsresultat. Ser en tilbake på 2005, kan en se at det var et år med overskudd. Overskuddet er overført til påfølgende år. Det vesentligste av overskuddet i 2005 var knyttet til bruk av disposisjonsfond med kr 3 millioner. 2007 er første året med negativt netto driftsresultat. En hadde da et regnskapsmessig mindreforbruk (overskudd fra året før) som dekket underskuddet, og regnskapet ble avsluttet i balanse. Underskuddet økte i 2008, og en fikk behov for å bruke kr 4 millioner av disposisjonsfond.

Disposisjonsfondet er redusert en god del 4 siste år, men snudde til en styrking i 2009. Avsetningen er i hovedsak knyttet til momskompensasjonen av investeringer og er lånefinansiert og vil i kommende år fremkomme som avdrags og rentebelastning. Bundne investeringsfond har blitt styrket i løpet av året. Dette skyldes avsetning av ekstraordinære nedbetalinger av Startlån som skal innfris i løpet av 2010. Mesteparten av ubundne investeringsfond er også knyttet til ekstraordinære avdrag Startlån. Bundne driftsfond har en liten økning. Disse fondene er i det vesentligste knyttet til overskudd på selvkostområdene, og skal kun brukes til å dekke underskudd på områdene. I teorien skal en tilpasse gebyrene på selvkostområdene slik at en bruker opp avsetningen i løpet av en 4 års periode.

Det vil være viktig at kommunen styrker disposisjonsfondet slik at en sikrer seg økonomisk handlefrihet til perioder hvor løpende inntekter ikke dekker utgiftene. Likviditetsmessig viser erfaringer at fondsbeholdningen bør være i størrelsesorden på 2007-nivået. Ved en innfrielse av ekstra ordinære avdrag vil en ha en total fondsbeholdning på under 9 millioner kr, mens den burde vært over 16 millioner kr. En har med andre ord lite å møte uforutsette hendelser/ kostnader med.

Når det gjelder likviditeten har den som

sagt vært dårlig det siste året og en har vært avhengig av at en har hatt ubrukte lånemidler disponible for å dekke kommunens forpliktelser. Arbeidskapitalen er et nøkkeltall som ofte er brukt for å måle kommunens betalingsevne på kort sikt (likviditet). Arbeidskapitalen er omløpsmidler minus kortsiktig gjeld. For Overhalla kan en se at en har hatt en nedgang fra 2005 til 2008, men snudde i 2009 (rød linje under)

I beløpet for omløpsmidler og kortsiktig gjeld inngår kommunens premieavvik. Premieavviket er kun en fremtidig forpliktelse som skal tilbakeføres over 15 år. I tillegg har kommunene ofte ubrukte lånemidler som skal brukes til finansiering av prosjekter og en har "udekka i investeringsregnskapet" som gjelder forskuttering av prosjekter som ikke er finansiering. Korrigerer en for disse forholdene får korrigert arbeidskapital som blir mer sammenlignbart mellom årene og med andre kommuner. For Overhalla er korrigert arbeidskapital negativ i 2008 og ble noe forbedret i 2009. Dette viser også at en har behov for å styrke kommunens fondsbeholdning slik at en kan dekke sine kortsiktige forpliktelser og at det er ubrukte låne midler som har dekket betaling av kortsiktige forpliktelser. En vil ellers igjen poengtere at styrkingen kan relateres til momskompensasjonene knyttet til investeringer som er lånefinansiert og utgjorde ca 3 millioner kr.

2 FAGOMRÅDENE

2.1 Fagområde oppvekst

Nøkkeltall for virksomheten

Grunnskolen

Nord-Trøndelag	2005-06	2006-07	2007-08	2008-09
Sum årsverk for undervisningspersonale	1 549,3	1 580,1	1 574,1	1593,9
Antall elever per årsverk	10,5	10,4	10,2	10,1
Undervisningstimer totalt per elev	56,1	56,6	57,4	59,8
Lærertetthet 1.-7. trinn	12,9	12,9	12,6	12,5
Lærertetthet 8.-10. trinn	14,7	14,7	14,6	14,1
Lærertetthet i ordinær undervisning	16,3	16,5	16,5	15,9

Overhalla	2005-06	2006-07	2007-08	2008-09
Sum årsverk for undervisningspersonale	43,6	45,8	44,9	42,8
Antall elever per årsverk	9,7	9,1	9,3	10
Undervisningstimer totalt per elev	58,8	64,6	64,3	62
Lærertetthet 1.-7. trinn	12	11	11,4	11,5
Lærertetthet 8.-10. trinn	14,4	13,1	12,3	14,7
Lærertetthet i ordinær undervisning	15,3	13,3	13,9	16,7

Nasjonale prøver

Nasjonale prøver i lesing kartlegger i hvilken grad elevenes ferdigheter er i samsvar med mål for den grunnleggende ferdigheten lesing slik den er integrert i kompetansemål i læreplaner for fag i LK06.

De nasjonale prøvene i lesing omfatter tre aspekter: Elevene skal vise at de kan:

- finne informasjon

- forstå og tolke
- reflektere over og vurdere tekstens form og innhold

Nasjonale prøver i regning skal kartlegge i hvilken grad elevenes ferdigheter er i samsvar med mål for den grunnleggende ferdigheten regning, slik den er integrert i kompetansemål i læreplaner for fag i LK06. Dette innebærer at nasjonale prøver i regning ikke er en prøve i matematikk som fag.

De nasjonale prøvene i regning dekker tre innholdsområder:

- tall
- måling
- statistikk

Prøvene i regning tar utgangspunkt i hvordan elevene anvender regning i ulike faglige og dagligdagse sammenhenger. Dette innebærer at elevene forstår hvordan de:

- kan løse en gitt utfordring
- kan løse problemet ved hjelp av regneoperasjoner
- kan vurdere om svarene er rimelige
- kan ha effektive strategier for enkel tallregning

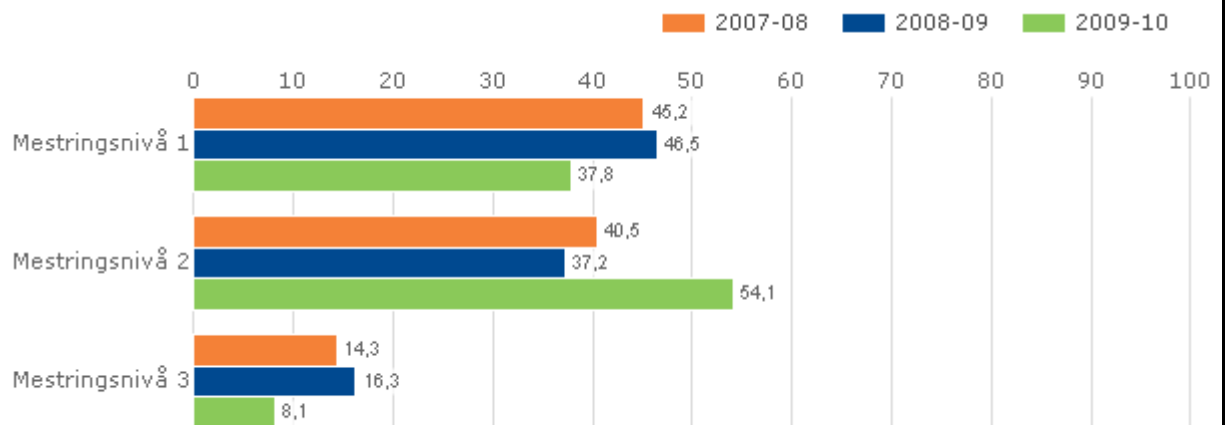
Engelsk er ikke en del av de grunnleggende ferdighetene som er integrert i kompetansemål i læreplanene i alle fag i LK06. Prøvene tar utgangspunkt i kompetansemål i ett fag – engelsk. Oppgavene er knyttet til disse ferdighetene:

- finne informasjon
- forstå hovedinnholdet i enkle tekster
- forstå vanlige ord og uttrykk knyttet til dagligliv og fritid
- forstå betydningen av ord og uttrykk ut fra sammenhengen de er brukt i
- bruke vanlige grammatiske strukturer, småord og enkle setningsmønstre

Nasjonale prøver lesing 5. trinn

Overhalla kommune skoleeier | Fordelt på periode

Offentlig | Trinn 5 | Begge kjønn

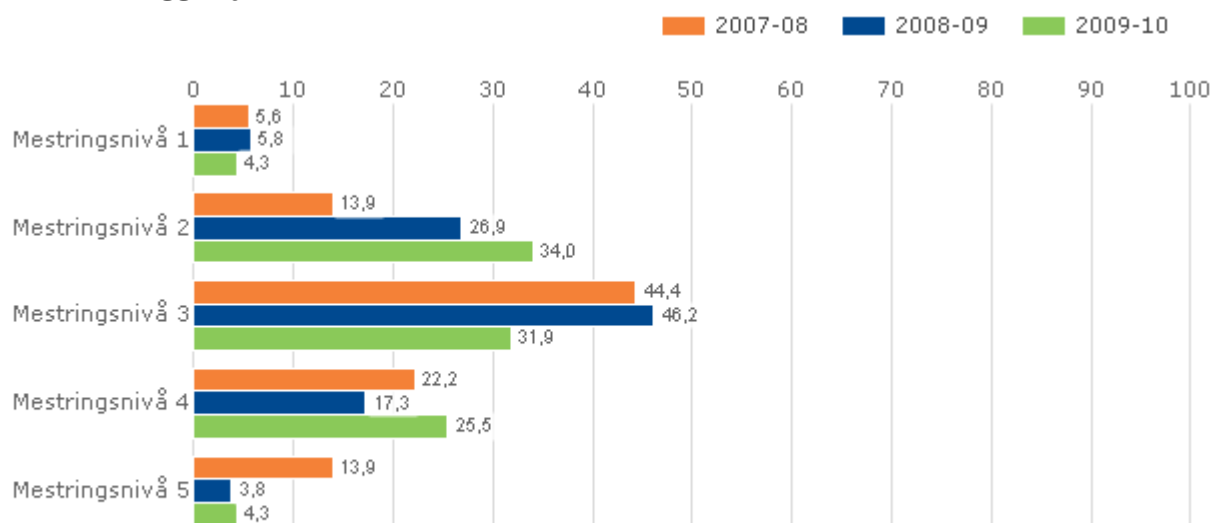

Overhalla kommune skoleeier, Grunnskole, Nasjonale prøver lesing 5. trinn

Illustrasjonen er hentet fra Skoleporten

Nasjonale prøver lesing 8. trinn Overhalla kommune skoleeier | Fordelt på periode

Offentlig | Trinn 8 | Begge kjønn

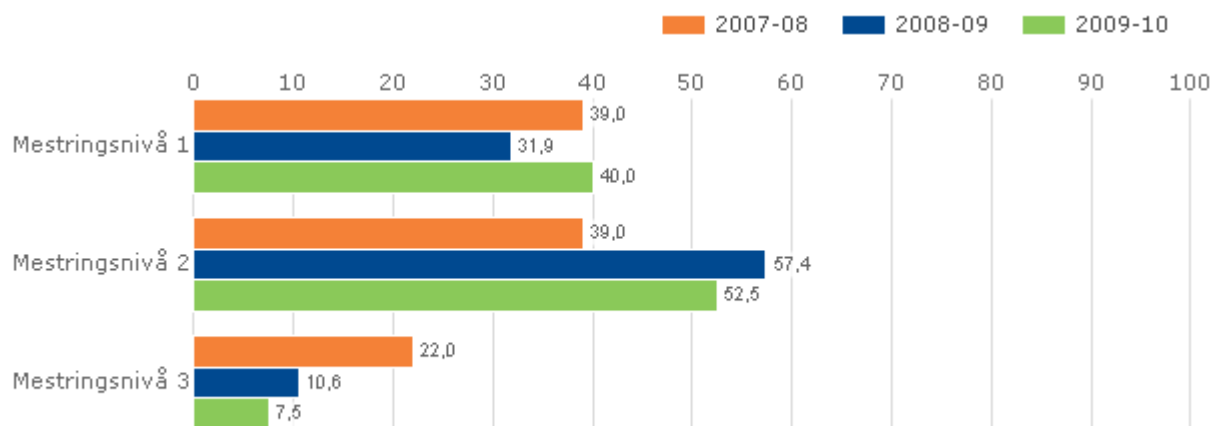

Overhalla kommune skoleeier, Grunnskole, Nasjonale prøver lesing 8. trinn

Illustrasjonen er hentet fra Skoleporten

Nasjonale prøver regning 5. trinn Overhalla kommune skoleeier | Fordelt på periode

Offentlig | Trinn 5 | Begge kjønn

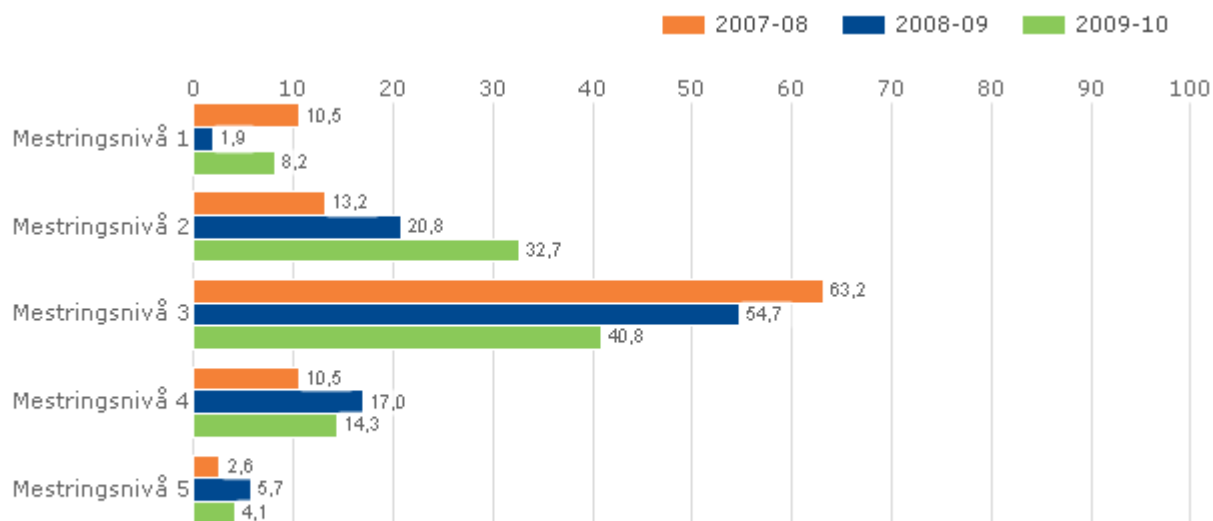

Overhalla kommune skoleeier, Grunnskole, Nasjonale prøver regning 5. trinn

Illustrasjonen er hentet fra Skoleporten

Nasjonale prøver regning 8. trinn Overhalla kommune skoleeier | Fordelt på periode

Offentlig | Trinn 8 | Begge kjønn

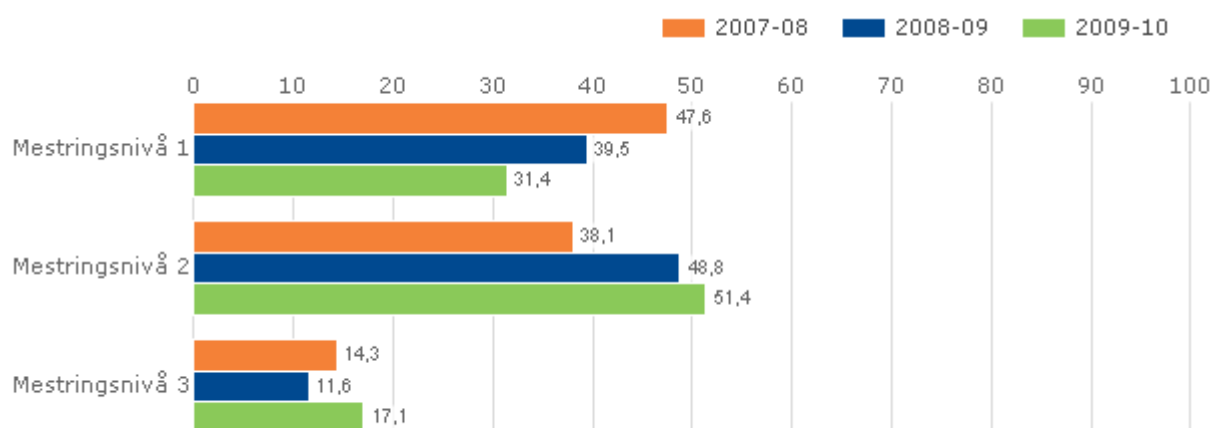

Overhalla kommune skoleeier, Grunnskole, Nasjonale prøver regning 8. trinn

Illustrasjonen er hentet fra Skoleporten

Nasjonale prøver engelsk 5. trinn Overhalla kommune skoleeier | Fordelt på periode

Offentlig | Trinn 5 | Begge kjønn

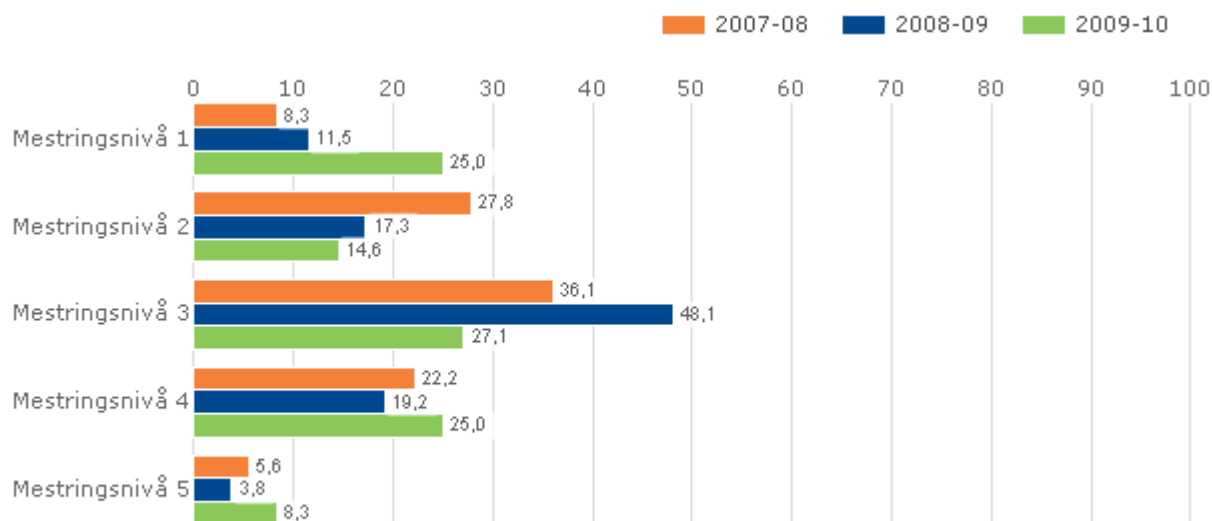

Overhalla kommune skoleeier, Grunnskole, Nasjonale prøver engelsk 5. trinn

Illustrasjonen er hentet fra Skoleporten

Nasjonale prøver engelsk 8. trinn Overhalla kommune skoleeier | Fordelt på periode

Offentlig | Trinn 8 | Begge kjønn

Overhalla kommune skoleeier, Grunnskole, Nasjonale prøver engelsk 8. trinn

Illustrasjonen er hentet fra Skoleporten

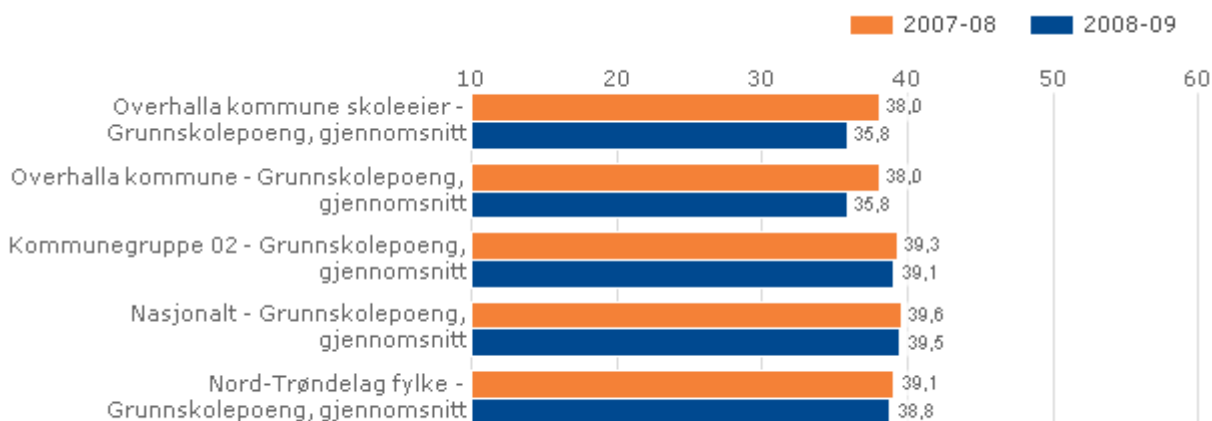
Grunnskolepoeng

Grunnskolepoeng er et mål for det samlede læringsutbyttet for elever som sluttvurderes med karakterer. Karakterene brukes som kriterium for opptak til videregående skole.

Grunnskolepoeng er beregnet som summen av elevenes avsluttende karakterer, delt på antall karakterer og ganget med 10. Hvis det mangler karakterer i mer enn halvparten av fagene, skal det ikke regnes ut poeng for eleven. Grunnskolepoeng presenteres som karaktergjennomsnitt med én desimal.

Overhalla kommune skoleeier | Sammenlignet geografisk | Fordelt på periode

Offentlig | Alle trinn | Begge kjønn

Overhalla kommune skoleeier, Grunnskole, Grunnskolepoeng

Illustrasjonen er hentet fra Skoleporten

Kulturskolen 2009

	Brutto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler per bruker	Gjennomsnitt Nord-Trøndelag	Gjennomsnitt landet
2008	6 891	10 825	13 078
2009	7 966	11 883	13 631

Barnehager

Alle som søkte plass og hadde rett til det (født før 1.9.2008) fikk plass. I tillegg fikk noen født etter denne datoen plass.

	Brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage	Gjennomsnitt Nord-Trøndelag	Gjennomsnitt landet
2008	116 761	121 296	127 112
2009	125 236	127 330	133 266

	Brutto driftsutgifter i kroner oppholdstime i kommunal barnehage	Gjennomsnitt Nord-Trøndelag	Gjennomsnitt landet
2008	41	45	44
2009	43	45	47

Analyse av tjenestetilbud og brukergrupper

Sentrale begivenheter, endringer eller tiltak i løpet av året

- Planlegging og oppstart av byggingen av ny barnehage i Krabbstumarka.
- Ombygging av ungdomsskoledelen av Overhalla barne- og ungdomsskole.
- Gjennomføring av felles etterutdanning i vurdering for Indre Namdal og Midtre Namdal.
- Videreføring av arbeidet med LUS (leseutviklings skjema).

Utvikling i brukerantall og behov for tjenester.

Utvikling elevtall i Overhalla

	2004-05	2005-06	2006-07	2007-08	2008-09
Elevtall	507	494	494	482	491
Sum årsverk undervisningspersonell	46,8	43,6	45,8	44,9	42,8

Vurdering av tjenesten

Som tabellene viser ligger Overhalla lavt i utgifter på en del områder, men høyt innen spesialpedagogikk i skolene. Det er innenfor dette området et behov for å jobbe mer metodisk, og kommunen vil i 2010 ansette en spesialpedagogisk veileder som kan bidra til en mer metodisk tilnærming til området.

Vi er ikke helt i mål med barnehagetilbudet i kommunen, og det kan se ut som om vi har et litt lavt antall barnehageplasser. Alle med rett til barnehage plass har mottatt tilbud på dette, men ikke alle

får den dekningsgraden de ønsker. Det er også vanskelig å endre et barns tilbud til flere timer barnehage i uken, dersom det er ønske om det i løpet av barnehageåret.

Resultatene på nasjonale prøver, strandpunkt og eksamen i skolen er ikke på det nivået vi skulle ønske. Det vil derfor i 2010 settes inn flere tiltak for å rette opp dette.

Det vises for øvrig til egen rapport om grunnskole, behandlet i kommunestyret april 2010.

2.2 Fagområde helse og omsorg – rådmannens fellesdel

Organisering/ledelse av Helse og omsorg

Ny organisasjonsmodell fra vår 2007. Evaluering gjennomført i april 2010. Gode tilbakemeldinger.

Enhetene organiseres og ledes av hver sin enhetsleder i 100 % lederstilling og hver tjeneste har i tillegg hver sin faglig ansvarlige/fagleder. De fleste faglederne går turnus og bruker ca en dag pr uke til fag/administrasjon.

Hjemmetjenesten: Hjemmesykepleie, hjemmehjelp, omsorgsboliger og kontortjenesten

Overhalla Sykeheim: 39 plasser , 35 enerom og 2 tomannsrom, organisert i 4 grupper (2 langtidsgr, 1 rehab/opptreningsgr, 1 gr. for aldersdemente) og dagsenter

Helse og familieenheten :Fysio/ergot, helsestasjon, psykiatritjeneste, tjeneste for funksjonshemmet, legekontor, kjøkkentjeneste og dagsenteret til mental helse.

Ressursinnsats og noen nøkkeltall

Helse og omsorg gjennomgikk en omorganisering i 2007 og en stor strukturendring i 2008, som hadde helårsvirkning fra 2009. En konsulent gjennomgikk i tillegg pleie- og omsorgstjenestene i 2008 og viste til ei nøktern pleie- og omsorgstjeneste, men en altfor topptung omsorgstrapp der LEON-prinsippet (laveste effektive omsorgsnivå) ikke ble fulgt. Hjemmetjenesten var altfor dårlig utbygd og brukerne ble derfor innlagt for tidlig i institusjon. Statistisk har kommunen flere institusjonsplasser enn det som er anbefalt. Strukturendringene som ble gjennomført i 2008, medførte færre heldøgns omsorgsplasser og en styrket hjemmetjeneste, og resulterte i tillegg til en innsparing på ca 3 mill kr. Statistikk fra hjemmetjenesten i 2009:

Hjemmehjelp: 2008 hadde vi ulike 111 brukere gjennom året. I 2009 hadde vi 119 ulike brukere gjennom året.

Hjemmesykepleie: Ved utgangen av 2008 hadde vi 79 brukere, og fordelte i gjennomsnitt 197 timer tjeneste per uke. Ved utgangen av 2009 hadde vi 89 brukere, og fordelte i gjennomsnitt 210 timer tjeneste per uke. Vi ser en økning. Hjelp til medisinerings hos mange, hjelp til dusj hos flere, og så har vi en økende andel som mottar mange timer per uke. Fra 4 timer opp mot 14 timer per uke.

Vi ser en økning i antall besøk hos flere, vi har mer pleietrengende pasienter hjemme ved utgangen av 2009 enn ved utgangen av 2008.

Viser i tillegg noen tabeller nedenfor fra Kostra som også kan gi en oversikt over tjenestene innen helse og omsorg sammenlignet med andre kommuner og resten av landet.

Diagram A nedenfor viser at pleie og omsorg i Overhalla utgjør 33,3 % av kommunens totale netto driftsutgifter. Vi ser at det utgjør en nedgang fra 34 % året før. En kunne kanskje forventet en større nedgang ut fra endringene som ble gjort, men hvis en ser og

Årsberetning 2009
- positiv, frisk og framsynt -

sammenligner med andre kommuner, kan vi se at de har en økning fra 2008 til 2009.

F Pleie og omsorg Diagram A: Behovsprofil og prioritering

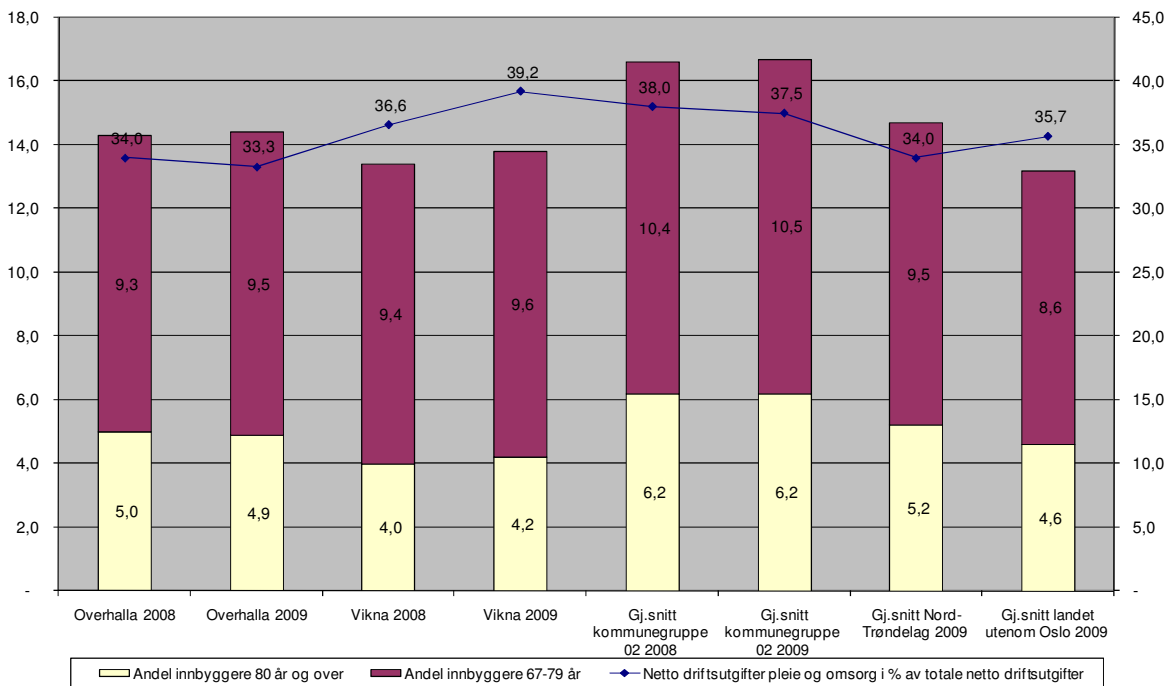

Diagram F2 nedenfor viser at kommunen har mange flere hjemmeboende brukere under 66 år enn sammenlignbare kommuner. Når det gjelder snittet av antall brukere pr 1000 innbyggere ligger Overhalla noe over snittet. Noe av grunnen kan være at politikken både innen hjemmetjeneste og psykiatri har vært å gi lavterskel tilbud- noe ansatte mener er forebyggende.

F Pleie og omsorg: Diagram F2: Dekningsgrad - Volum - Hjemmetjeneste

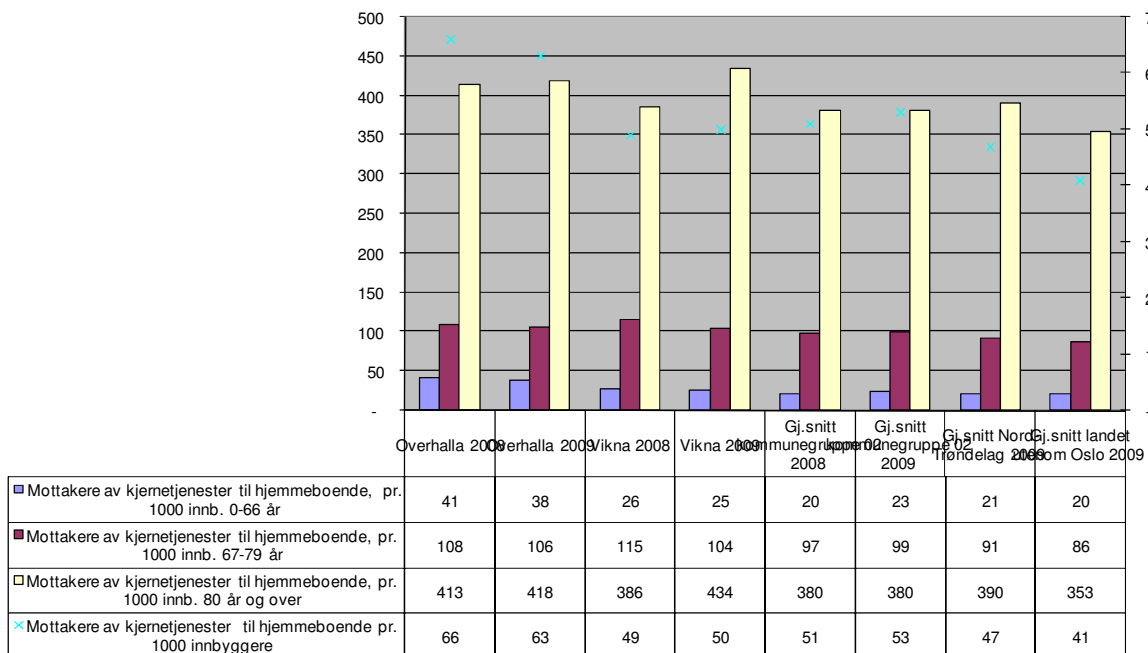

Diagram J: viser at Overhalla ligger lavt i driftsutgifter på institusjon: kr 631 000 pr bruker pr år mot gjennomsnittskommunen i vår gruppe ligger på 777 000. Gjennomsnittet i landet har gjennomsnittskostnad på kr 810 000. Noe av grunnen kan være at Overhalla har vært en institusjonskommune og kan ha hatt noe lettere brukere på institusjonen enn andre

kommuner med lite plasser. Dette vil endre seg etter hvert med mer vridning over til hjemmetjeneste

F Pleie og omsorg Diagram J: Kostnadsdrivere i institusjonstjenesten

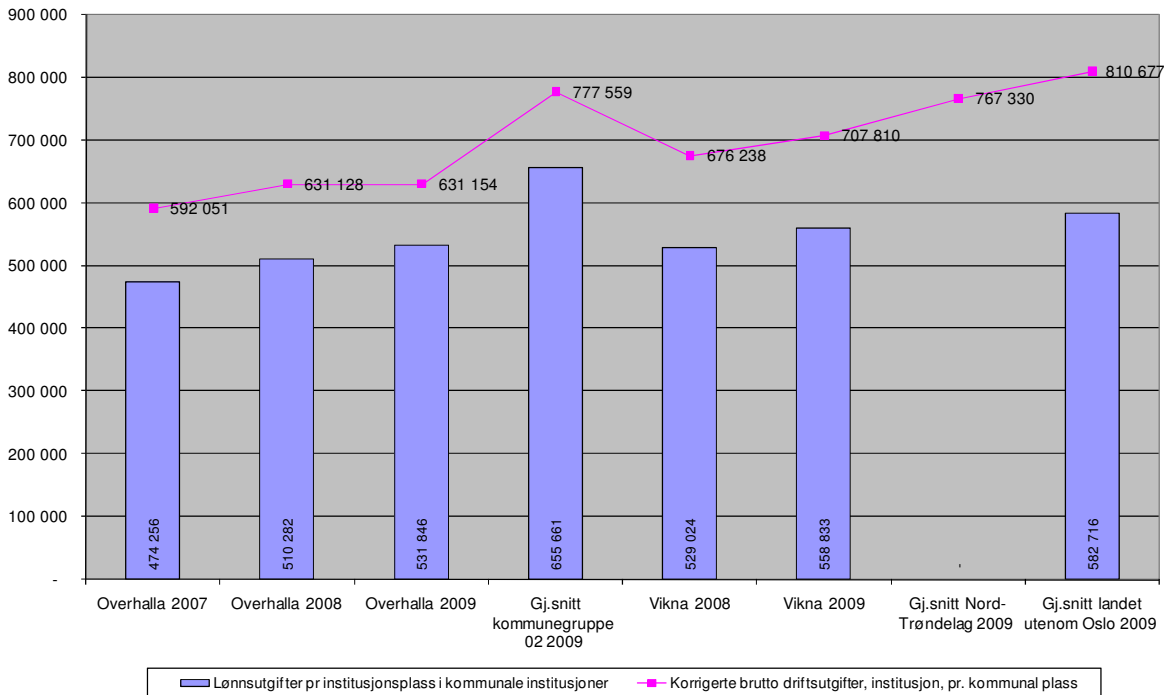
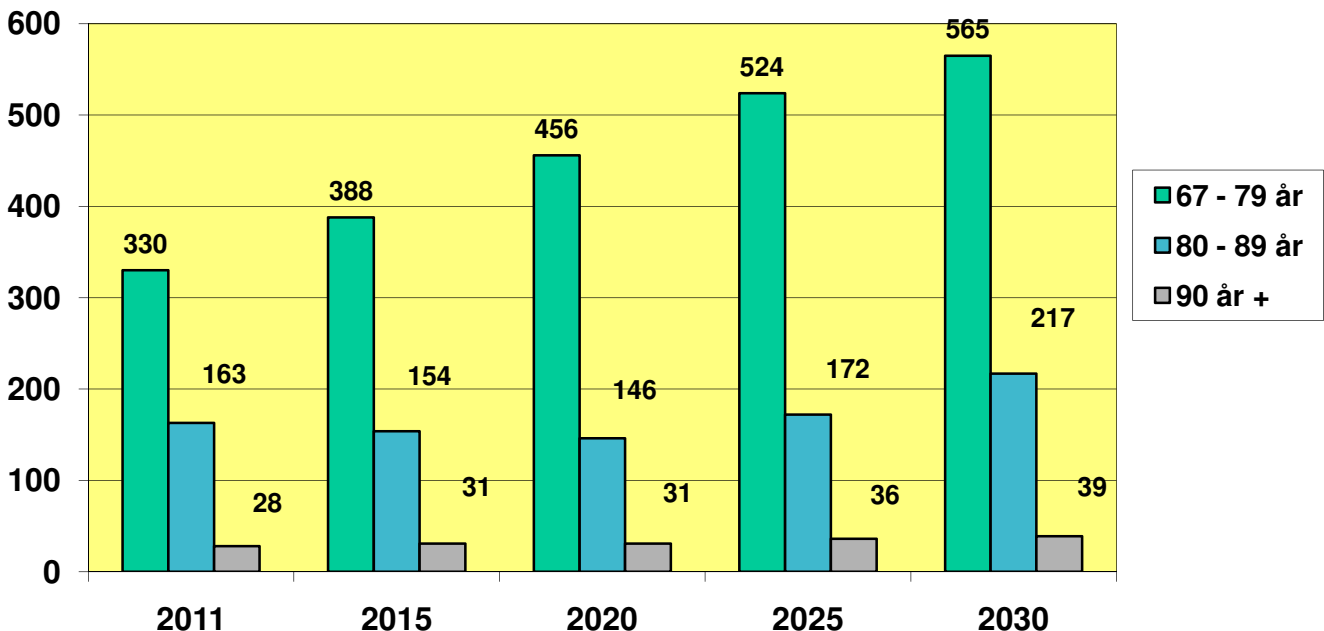
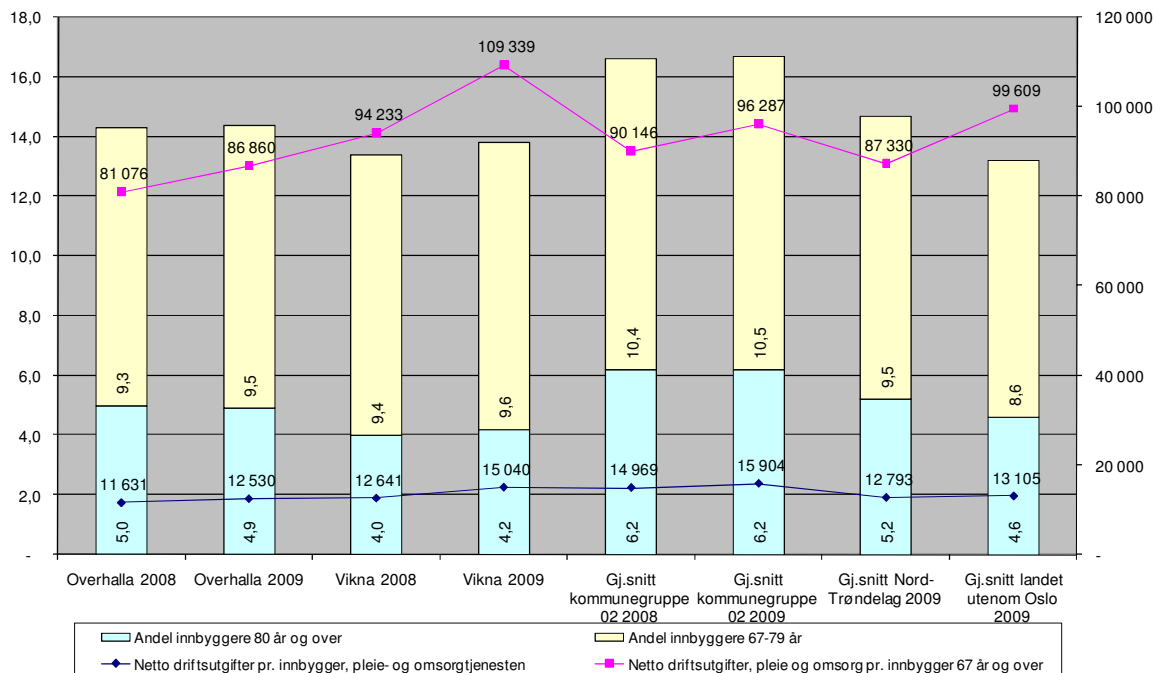

Diagram B: Ut fra tabellen ser en at Overhalla og andre kommuner gir mye tjenester til aldersgruppen 67-79 år. Når vi vet at denne aldersgruppen vil øke betraktelig, se første tabell, bør denne praksisen settes under lupen- da kommunene vil få problemer med kostnader og rekruttering av fagfolk
tabellen nedenfor viser befolkningsutviklingen i Overhalla kommune:

F Pleie og omsorg Diagram B: Behov og prioritering pr innbygger

Analyse av tjenestetilbud og brukergrupper

Sentrale begivenheter, endringer, eller tiltak i løpet av året

Ufrivillig deltid

Problemstillingen ufrivillig deltid har vært en gjenganger innen pleie og omsorg. Helse og omsorg har i flere år hatt fokus på ufrivillig deltid og tar steg i riktig retning for hvert år. I 2009 gjennomførte vi en strukturendring innen helse og omsorg, og i den forbindelse en bemanningsøkning i hjemmetjenesten. Mange fikk etter dette økt stillingsbrøkene sine, og etter innføring av årsplan/årsturnus kan vi i all hovedsak si at hjemmetjenesten er i mål i forhold til ufrivillig deltid. Sykeheimen har fortsatt en problemstilling her, men gjorde også stor framgang i forbindelse med innføring av årsplan/årsturnus. Alle som hadde krav på større stilling fikk dette innvilget. Ny kartlegging av uønsket deltid i kommunen gjennomføres høsten 2010.

Demensomsorg

Modellkommune: Overhalla var 1 av 4 modellkommuner i Nord-Trøndelag. Prosjektet ble avsluttet høsten 2009. Prosjektet var initiert nasjonalt og hadde 3 satsningsområder. 1) utredning/diagnostikk, 2) dagtilbud 3) tilbud til pårørende. Overhalla hadde det satsningsområdet som gikk på diagnostikk. Gjennom dette har vi bygd opp ei tjeneste med 2 sykepleiere og 1 lege som gjennomfører diagnostikk i hjemmet. (hukommelsesteamet).

Forskningsprosjekt grønn omsorg: Etter avsluttet modellkommuneprosjektet ble Overhalla spurt om å delta på et forskningsprosjekt sammen med fylkesmannen, senter for omsorgsforskning og 3 andre kommuner. Planen var å opprette dagtilbud innen demensomsorgen og foreta følgeforskning parallelt. Kommunestyret vedtok **demensplanen høsten 2009** og vedtok samtidig at helse og omsorg kunne prosjektere og opprette et dagtilbud på gård til hjemmeboende demente ("inn på tunet"). Høsten 2009 ble et konkurransegrunnlag utlyst for å rekruttere gård til dette dagtilbudet. Kommunen utlyste behov for dagtilbud til 5 brukere, 2 dager pr uke. 3 gårdbrukere søkte og etter nøye utvelgelse ble det skrevet kontrakt med gårdbruker Wester i Blengslia. Parallelt startet en forespørsel til aktuelle brukere. Dagtilbudet hadde oppstart 5/1-2010.

Utviklingsprosjekt sykeheimen

Det ble opprettet ei styringsgruppe og ei arbeidsgruppe for å planlegge endringer på sykeheimen. Demensplanen viser at kommunen har for lite plasser for demente pr i dag og spesielt med tanke på framtidens utfordringer med økt antall eldre.

Arbeidsgruppen ser i tillegg på mulighetene for å endre noen av langtidsplassene til flere kortidsplasser, dette for å møte sykehusenes behov for å skrive ut avklarte pasienter på et tidligere stadium.

Det er avviklet flere møter og planleggingen fortsetter i 2010. Målet er å effektivere noen av tiltakene fra 2011.

Fagprogrammer

Fagutviklingssykepleier har ansvar for bl.a. fagprogrammene og koordinerte opplæringen og oppfølgingen av:

Sampro= elektronisk individuell plan. Opplæring og innføring i 2009.

Aivo= elektronisk kjøkkenprogram med meny, næringsinnhold m.m. opplæring og innføring høsten 2009.

Profil= elektronisk pasientjournal, oppgradering ny versjon og opplæringsrunde

Kompetanseheving

Alle utfordringer og tiltak innen kompetanseheving står i kompetanseplan 2009-2015 og kan vedlegges årsrapporten. Det er også gjennomført en kompetansekartlegging blant alle ansatte.

Det ble opprettet en stilling som fagutviklingssykepleier, høsten 2009, som har ansvaret for alle 3 enhetene innen helse og omsorg. Ansvarsområdet er bl.a. fagutvikling, oppfølging av studenter og lærlinger, ansvar for fagprogrammene, kontakt med utdanningsinstitusjonene og andre samarbeidsparter. Stillingsressursen er svært viktig for den videre kompetanseutviklingen innen helse og omsorg. Med fagutviklingssykepleieren styrker vi den interne opplæringen betraktelig.

Nevner:

- opplæring og oppfølging når det gjelder fagprogrammene (Profil, Sampro, HsPro, Aivo osv).
- planlegging/gjennomføring av internundervisning
- organisering og igangsetting av refleksjon rundt månedens tema
- planlegging og gjennomføring av 1 temadag for alle ansatte på alle 3 enheter i 2010
- ta initiativ til nye prosjekter

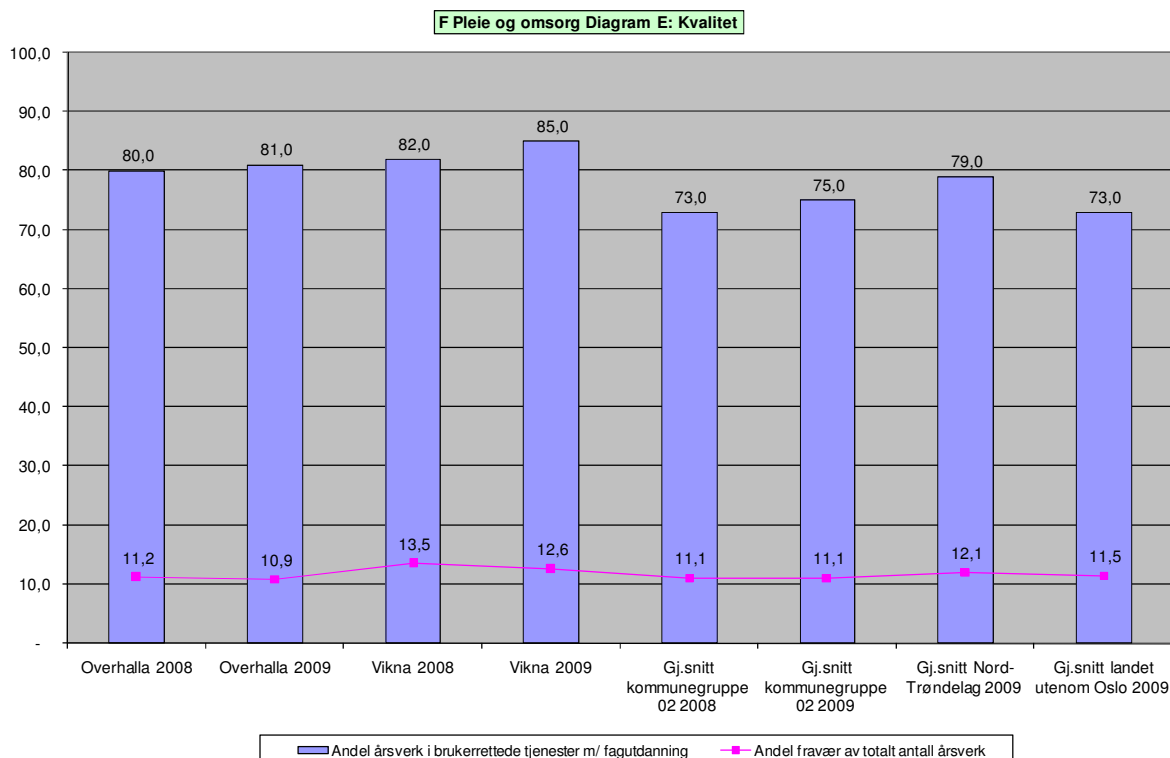
Andre viktige aktiviteter:

Forflytningsteknikk: Dette prosjektet er et av de store løftene innen kompetanseheving der alle ansatte får opplæring og veiledning. Dette for å forebygge belastningsskader som er et stort problem innen pleiesektoren.

Demensomsorgens ABC : er en studiesirkel innen demensomsorg, der 30 ansatte fra helse og omsorg deltar. Oppstart i 2009 og pågår i 2 år.

Kostratabellen under viser at kommunen har høy andel fagutdaqnet personell. I tillegg ligger vi lavest i sykefravær sammenlignet med Vikna og gjennomsnittet i landet.

Årsberetning 2009
- positiv, frisk og framsynt -

Psykososialt kriseteam (POSOM)

Hadde 6 hendelser med oppfølging i løpet av 2009 og 1 bekymringsmelding uten behov for oppfølging i ettertid. Avviklet det årlige oppsummeringsmøte høsten 2009.

Folkehelse/forebyggende helsearbeid

Folkehelsekoordinator i MNR: er organisert under kommuneoverlegen og ble en fast ordning fra 2009. Fysak-prosjektet organiseres heretter fra folkehelsekoordinator MNS. Midler til fysak/folkehelse fordeles via folkehelsekoordinator.

Planarbeid i 2009: ruspolitisk handlingsplan, oppstart av folkehelseplan

Fysak skole: dette er et viktig folkehelse tiltak i kommunen. Alle skolene i kommunen har fysak i skolen, som bidrar til større aktivitet blant ungene.

Senioruka : ble også arrangert i 2009 med samme tema som tidligere ; Kultur, kosthold, fysisk aktivitet og sikkerhet. Godt oppmøte

Forebyggende hjemmebesøk 80 år +: ble også gjennomført i 2009. Dette er en positivt tiltak der en besøker alle som blir 80 år samme år (ca 20 besøk i 2009). Det blir informert om sikkerhet, aktiviteter, kosthold kartlegging av hjelpemiddelbehov m.m. se andre tiltak under virksomhetsplan til enhetene

Utvikling i brukerantall og behov for tjenester

Med tanke på framtidens utfordringer gjennomførte kommuneoverlegen et forprosjekt innen helse (Piloten).

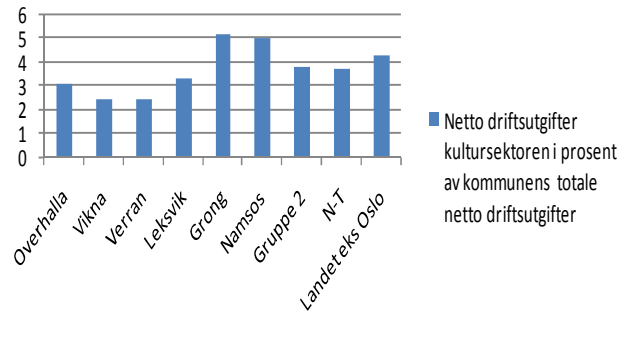
Dette prosjektet er beskrevet i en prosjektrapport/søknad for/fra MNS, med forslag til tiltak med tanke på gjennomføring av samhandlingsreformen.

2.3 Fagområdet kultur

3,1 % av kommunens netto driftsutgifter er brukt til kultursektoren i 2009. Dette er noe mindre enn gjennomsnittet i Norge, Nord-Trøndelag og kommunegruppe 2.

Når en ser på kommunens prioriteringer over år viser den at for 2005 til og med 2007 ble det brukt 3,5 % av kommunens netto driftsutgifter til kultur, men fikk en nedgang i 2008 med 2 % poeng og ytterligere 2 % poeng i 2009. Nedgangen kan kobles til innsparingsprosjektet som er gjennomført i 2008, hvor det på kulturområdet i hovedsak ble foretatt reduksjoner i tilskuddsmidlene.

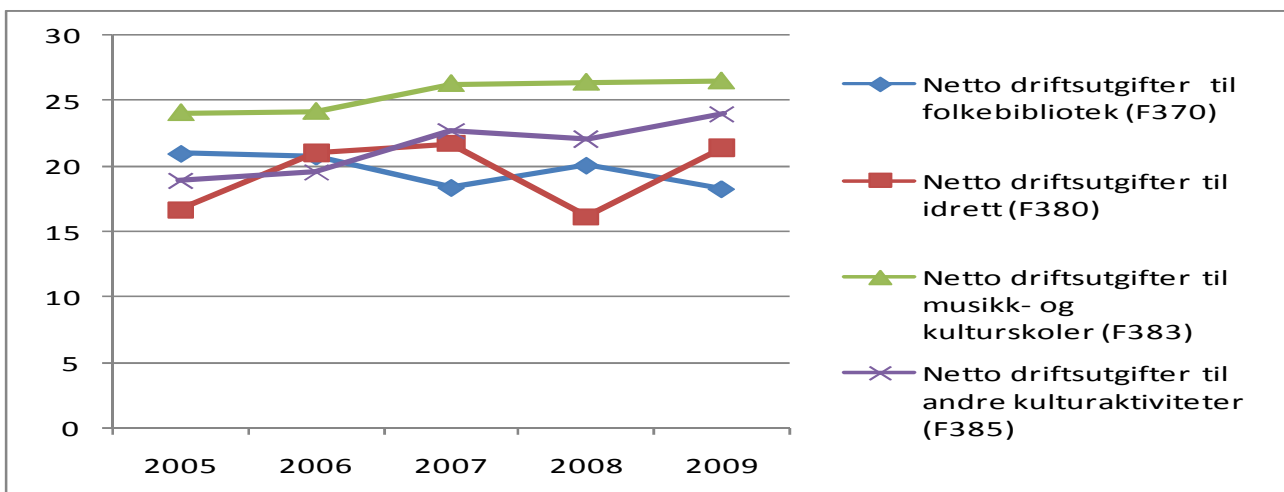
Netto driftsutgifter kultursektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter

Kultursektoren har til sammen brukt 4,2 millioner kr i 2009. Disse midlene er prioritert som følgende: (Tabellen viser % vis fordeling mellom funksjonene.) Overhalla har i forbindelse med opprettelse av servicesenteret valgt å legge driften av biblioteket under leder servicesenteret. Kostnadene fremkommer sådan under ansvar 1400. I tillegg er tippemidler underlagt teknisk sjef og fremkommer i regnskapssammenheng under ansvar 6000.

	Overhalla	Vikna	Verran	Leksvik	Grong	Namsos	Gruppe 2	N-T	Landet eks
Netto driftsutgifter aktivitetstilbud barn og unge (F231)	6,7	4,3	6,9	9,2	20,6	3,6	7,2	8,4	10,1
Netto driftsutgifter til folkebibliotek (F370)	18,3	33,2	13,1	22,1	19,3	7	18,6	20	15,8
Netto driftsutgifter til kino (f373)	0	0	0	0	0	4,4	0,8	3,5	0,7
Netto driftsutgifter til museer (f375)	0	11	0,3	0,3	1,2	2,4	3,3	3,1	3,5
Netto driftsutgifter til kunstformidling (F377)	1,1	0	0	1,6	0,6	0,2	1,6	3,4	6
Netto driftsutgifter til idrett (F380)	21,4	-0,5	0,4	0,9	3,1	14,7	9,5	9,8	13,3
Netto driftsutgifter kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg (F381)	2	33,3	11,6	7	28,6	10,1	9,7	10,6	14,8
Netto driftsutgifter til musikk- og kulturskoler (F383)	26,5	11,7	37,9	31,4	14,3	18,4	21,8	20,4	15,1
Netto driftsutgifter til andre kulturaktiviteter (F385)	24	0,7	29,9	21,3	12,3	27,3	19,8	15,3	13,2
Netto driftsutgifter kommunale kulturbygg (F386)	0	6,3	0	6	0	11,8	7,7	5,4	7,6

De vesentligste funksjonene innenfor kultursektoren er folkebibliotek, idrett, musikk skole og andre kulturaktiviteter.

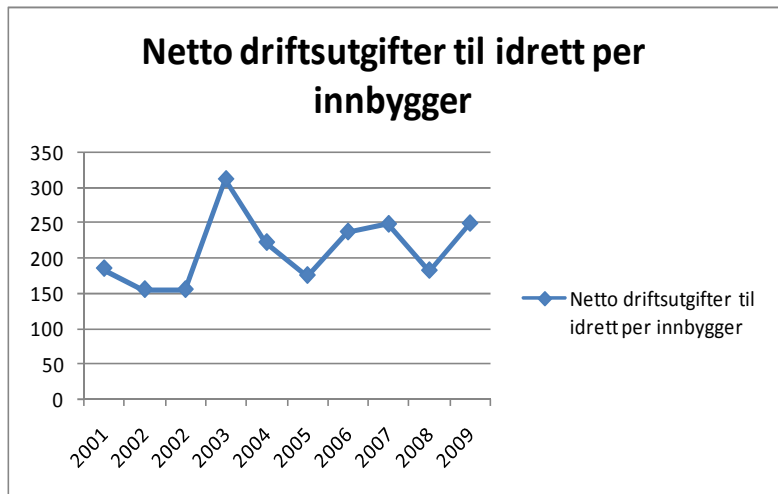
Av tabellen kan en se at netto driftsutgifter til folkebibliotek har blitt redusert fra 2008 til 2009. Dette skyldes i hovedsak redusert forbruk i forhold til budsjettet og kan kobles til sykefravær. Kan ellers se at andelen til idrett har økt betydelig siste år. Økningen påvirkes av økte overføringer til Gimle og utbetaling av tippemidler.

Folkebibliotek

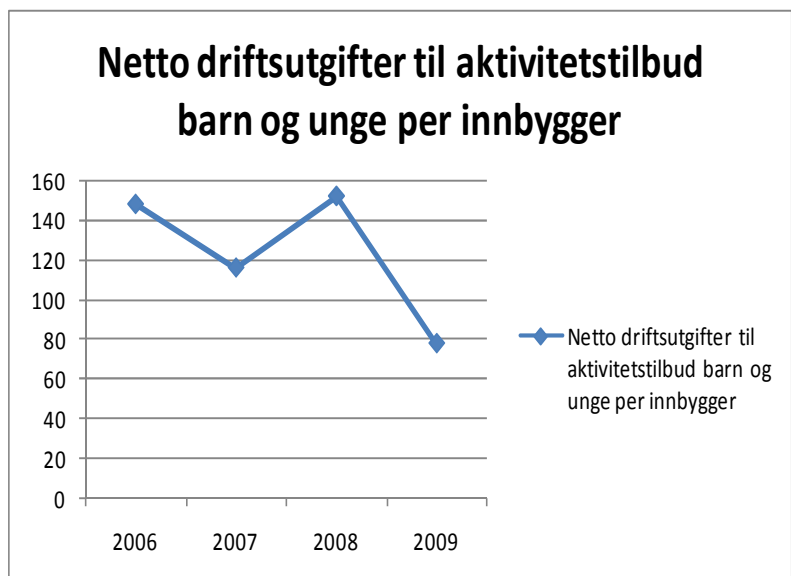
Det er brukt 212 kr pr innbygger til folkebibliotek i 2009, noe som er lavere enn de fleste kommunene en har valgt å sammenligne seg med. Det er kun Namsos som er lavere med 125,- kr pr innbygger. Det er lånt ut 4,2 bøker pr innbygger og 13,6 bøker pr innbygger i alderen 0-13 år. Gjennomsnittelig har Overhallingene vært 2,7 ganger på besøk i folkebiblioteket.

Ungdomstiltak, idrett, m.m.

Av kulturbudsjettet ble det i 2009 bruk 21,4 % til idrettsformål. Her er det Gimle som er kostnadsdriveren. Det ble overført 600.000,- kr i tilskudd. Sammenligner en netto driftsutgift til idrett pr innbygger kan en se at Overhalla med 249,- kr pr innbygger ligger høyt i sammenligningen med andre kommuner. Det er kun Namsos som ligger høyere med 266,- kr pr innbygger.

Overhalla brukte 7,6 % av kulturbudsjettet til aktivitetstilbud barn og unge. Dette er under sammenligningsgruppe 2, NT og landsgjennomsnittet. Netto driftsutgift til aktivitetstilbud barn og unge pr innbygger viser at Overhalla brukte 78,- kr pr innbygger. Sammenlignet med gruppe 2 hvor det gjennomsnittelig ble bruk 116,- kr pr innbygger. Gjennomsnittet i NT viste at det netto ble brukt 118 kr pr innbygger og 160 kr pr innbygger på landsgjennomsnittet.

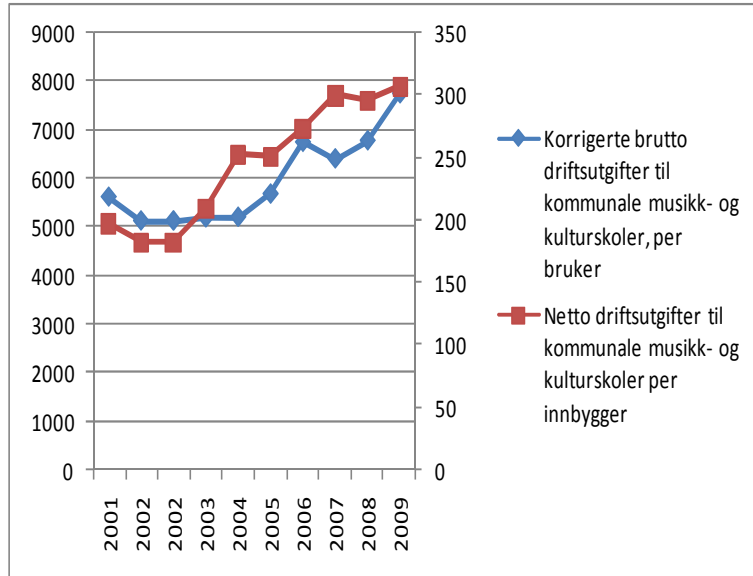

Ser en på utviklingen kan en se at netto utgiften har gått ned betydelig i 2009. Her må en ta hensyn til at det i 2009 var et år med betydelig aktivitet. Det ble mottatt ca 700.000,- i tilskudd til dekning av aktiviteter som er gjennomført, noe som påvirker netto utgiften. Antall årsverk ved tjenesten er 0,6 årsverk og har vært det samme siden 2006.

Kommunale musikk- og kulturskoler

26,5 % av kulturbudsjettet er brukt til musikk og kulturskole. Dette er høyere enn kommunegruppe 2, NT og landsgjennomsnittet. Ser en på utviklingen over de 9 siste årene har andelen til musikkskolen økt. Netto driftsutgifter pr innbygger var i 2009 på 296,- kr, noe som er en nedgang i forhold til 2008 hvor samme tallet var 300,-.

Ser en på korrigerte brutto driftsutgifter pr bruker har den vært stigende og var i 2009 på 7754,- pr bruker. Gebyret for individuell opplæring kostet 2430,- kr pr bruker i 2009 og 771,- kr for gruppeundervisning.

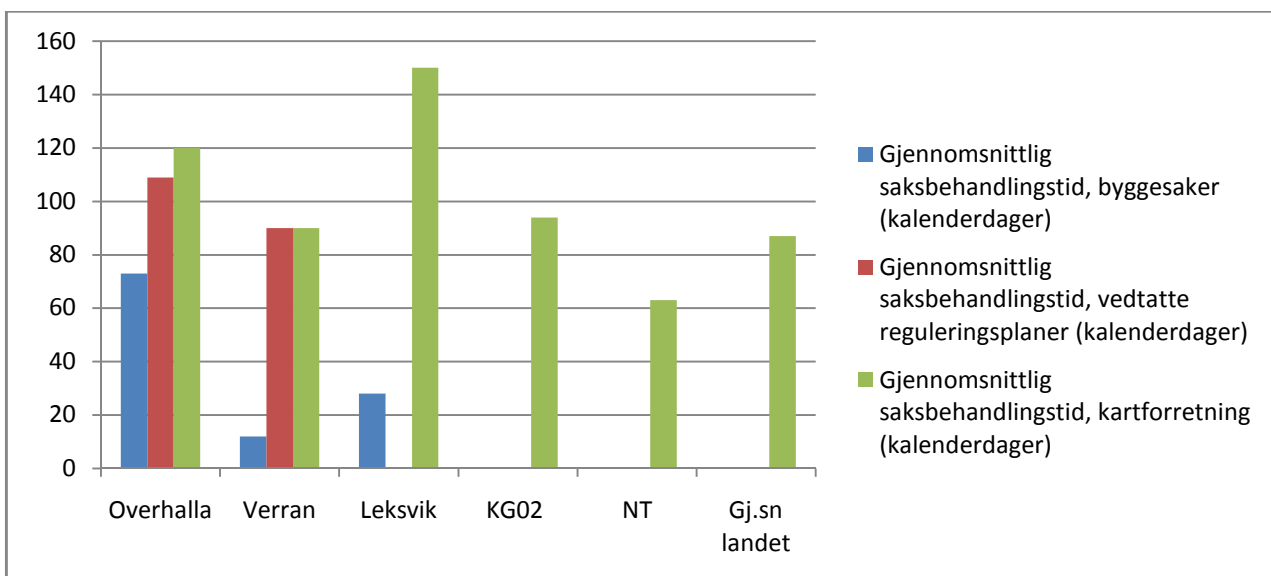
Antall bruker har i 2009 gått ned fra 49,2 % i 2008 til 44 % av antall barn i alderen 6 – 15 år.

2.4 Fagområdet teknisk

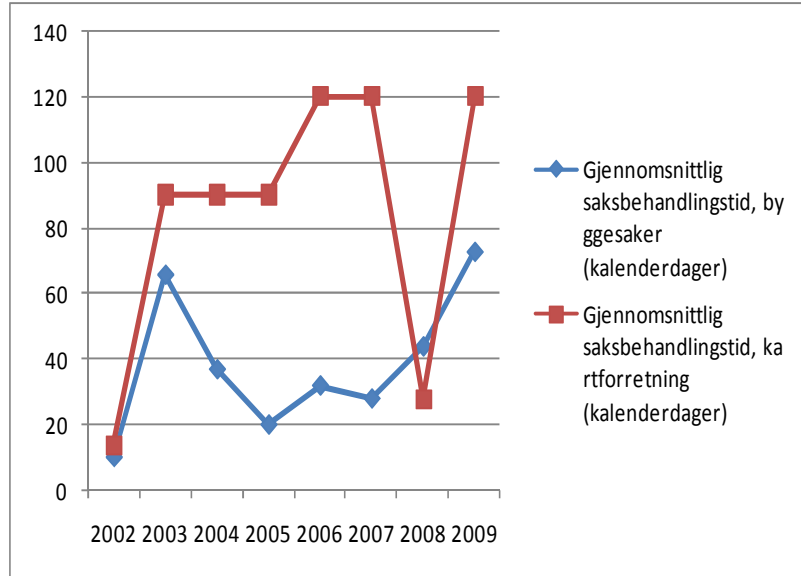
Teknisk etat presenterte den 19/4-2010 en rapport i kommunestyret vedr. driften. For mer detaljert presentasjon viser vi til rapporten.

Saksbehandling

Tabellen til nedenfor viser saksbehandlingstiden i antall kalender dager. Overhalla brukte i hht foreløpige KOSTRA-tall gjennomsnittelig 73 dager på saksbehandling av byggesaker. Det er p.t. svakheter ved denne statistikken. Reelt sett har Overhalla vesentlig lavere saksbehandlingstid for byggesaker. Det er fokus på å forbedre både statistikken og saksbehandlingstida for byggesaker.

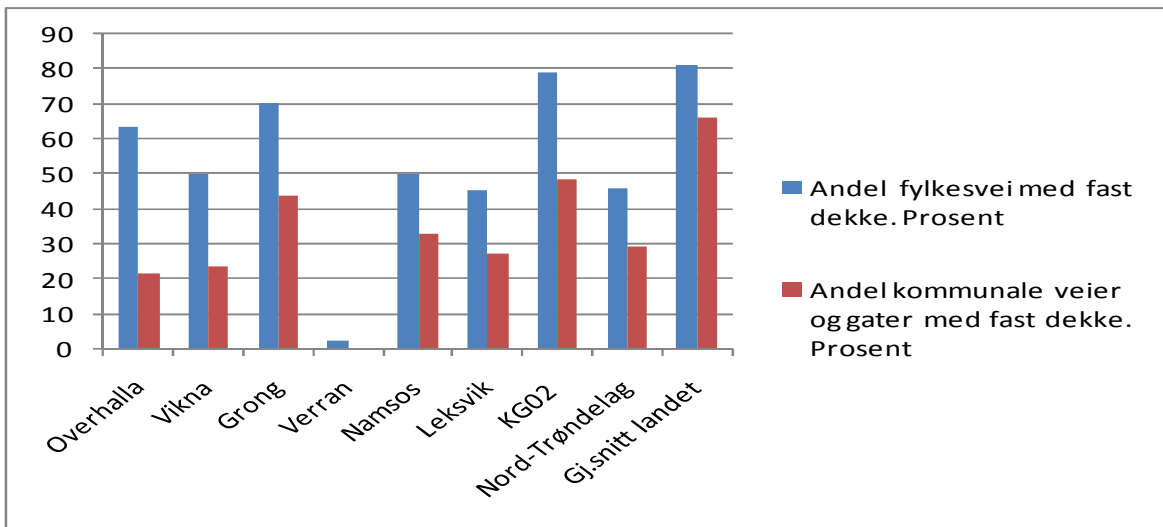

Ser en på gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker og kartforretninger over siste de 7 siste årene kan en se at tidsbruken har variert en god del. For byggesaker har en tilsynelatende hatt en bratt økning fra 2007.

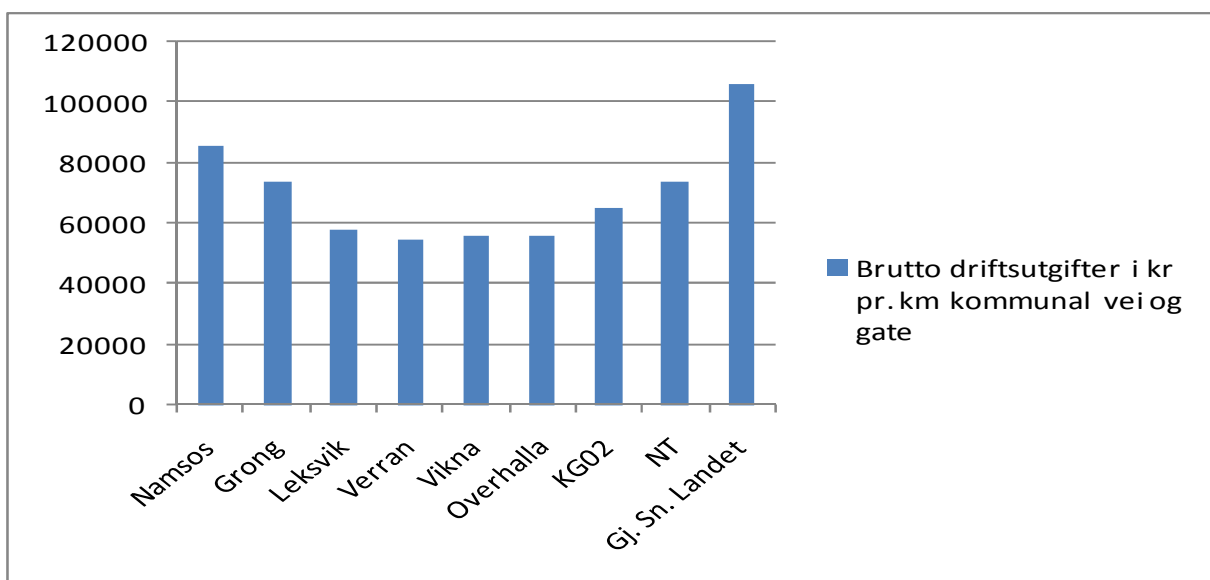
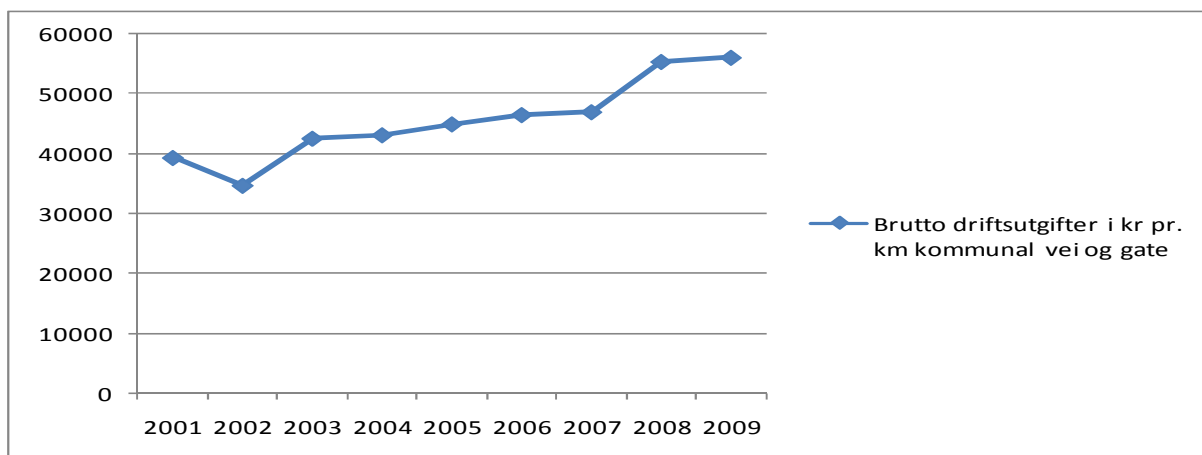

Samferdsel

21,5 % av kommunale veier har fast dekke. Dette har vært det samme siden 2007. Sammenlignet med andre kommuner kan en se at Overhalla ligger forholdsvis lavt. Når det gjelder fastdekke på fylkeskommunale veier i kommunen ligger en over gjennomsnittet med 63,6 %

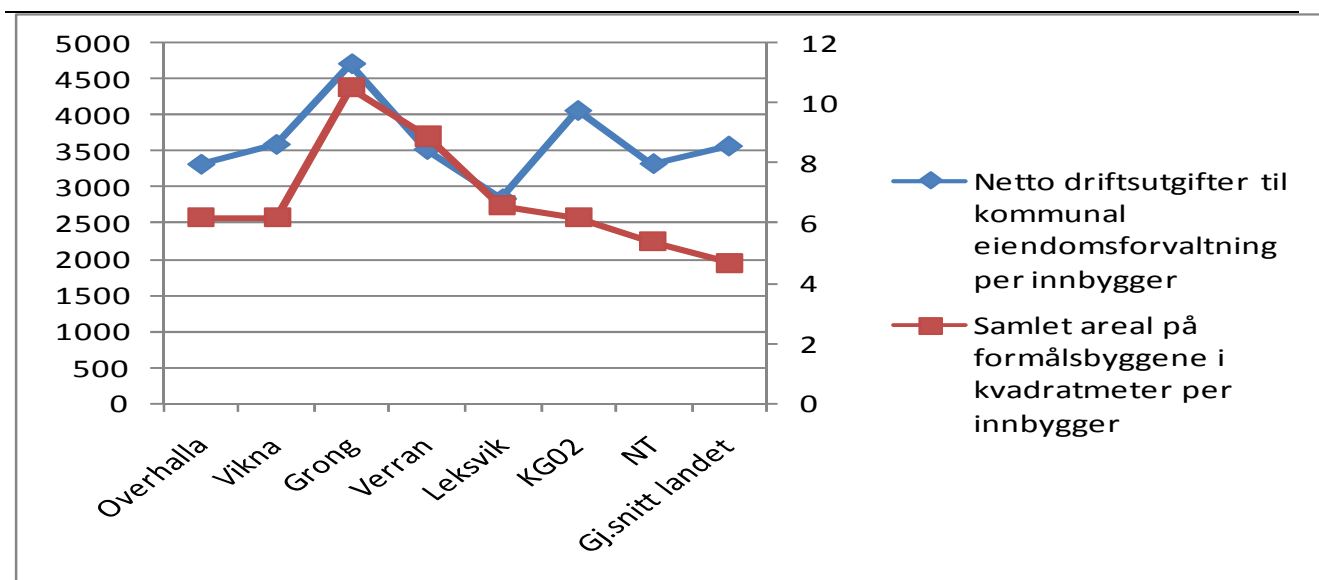
Brutto kostnad pr km kommunal veg viser at Overhalla ligger lavt i sammenligningen.

Eiendomsforvaltning

Netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning pr innbygger utgjør 3314,- kr. Dette er lavt i forhold til de en sammenligner seg med. Samlet areal på formålsbyggene (skole, helse osv) i kvadratmeter pr innbygger viser at Overhalla har det samme som kommune gruppe 2, litt over NT og landsgjennomsnittet.

Årsberetning 2009
- positiv, frisk og framsynt -

2.4 Handlingsprogram for miljøarbeidet

Delmål 3.1		Innbyggerne har god kunnskap om og glede av naturen gjennom aktiv bruk og god tilgjengelighet																																			
Indikator	Ambisjon og tiltak	Status/måling																																			
3.1.1 Antall besøk registrert i utvalgte turbøker	1 Tiltak: a) Det lages en oversikt over hvem som har flest besøk på den enkelte turbok for hvert kalenderår b) Denne oversikten bekjentgjøres med oppslag eller lignende ved turboka	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Turbok/Antall besøk</th> <th>2007</th> <th>2008</th> <th>2009</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Fallvegen (Skogmo)</td> <td>833</td> <td>588</td> <td>714</td> </tr> <tr> <td>Himovatnet (Sletta)</td> <td>1980</td> <td>2175</td> <td>1584</td> </tr> <tr> <td>Tømmersjøen (Øysletta)</td> <td>888</td> <td>1031</td> <td>742</td> </tr> <tr> <td>Tetlivattan (Øyesvold m.v.)</td> <td>3423</td> <td>2935</td> <td>1724</td> </tr> <tr> <td>Namsenløypa (Skage)</td> <td>2622</td> <td>3762</td> <td>5210</td> </tr> <tr> <td>Koltjønnhytta (Skage)</td> <td>8000</td> <td>9000</td> <td>10250</td> </tr> <tr> <td>Totalt</td> <td>17746</td> <td>19491</td> <td>20224</td> </tr> </tbody> </table>				Turbok/Antall besøk	2007	2008	2009	Fallvegen (Skogmo)	833	588	714	Himovatnet (Sletta)	1980	2175	1584	Tømmersjøen (Øysletta)	888	1031	742	Tetlivattan (Øyesvold m.v.)	3423	2935	1724	Namsenløypa (Skage)	2622	3762	5210	Koltjønnhytta (Skage)	8000	9000	10250	Totalt	17746	19491	20224
Turbok/Antall besøk	2007	2008	2009																																		
Fallvegen (Skogmo)	833	588	714																																		
Himovatnet (Sletta)	1980	2175	1584																																		
Tømmersjøen (Øysletta)	888	1031	742																																		
Tetlivattan (Øyesvold m.v.)	3423	2935	1724																																		
Namsenløypa (Skage)	2622	3762	5210																																		
Koltjønnhytta (Skage)	8000	9000	10250																																		
Totalt	17746	19491	20224																																		
3.1.2 Antall som tar kjentmannsmerke	2 Ordning med kjentmannsmerke	2007: 0 (Til sammen 97 har kjøpt kortet 2007 – 07.01.2010.) 2008: 0 2009: 32																																			

Delmål 3.3		Inngrepssfrie områder og naturens produksjonsevne og artsriktighet bevares for framtiden			
Indikator	Ambisjon og tiltak	Status/måling			
3.3.1 Avgang inngrepssfrie områder (>5 km fra tekniske inngrep)	1 Null avgang villmarkspregede områder	2008: 0 2009: 0			
3.3.2 Antall dispensasjoner fra arealplan	2 Ambisjon: Maks 5 dispensasjoner pr. år	2008: 4 2009: 5			
3.3.3 Kulturlandskap, areal som får regionalt tilskudd til innmarksbeite	3 For 2010 skal arealet opprettholdes på nivå med 2009.	2007: 1677 dekar (33 søkere) 2008: 1827 dekar (42 søkere) 2009: 1977 dekar (44 søkere)			

Delmål 3.4	I Overhalla skapes det lite avfall og avfallet utnyttes som ressurs
------------	---

Årsberetning 2009
- positiv, frisk og framsynt -

Avfall			
Indikator		Ambisjon og tiltak	Status/måling (se statistikk fra SSB under delmål 3.6)
3.4.1 Tjenesteenheter i org.kartet sertifisert som miljøfyrtårn	1	Alle tjenesteenheter skal sertifiseres innen 01.07.10	Følgende enheter etc. er sertifisert pr. april 2010 (4 enheter gjenstår): <ul style="list-style-type: none"> - Skage barnehage - Ranemsletta barnehage - Overhalla sykeheim - Helse&fam - Administrasjonsbygg - Kultur - OBUS - Hjemmetjenestene
3.4.2 Mengde klimagassutslipp fra avfallshåndtering.	2	Mer miljøvennlig avfallshåndtering v/MNA MNA deltar i prosjektet "Klimaregnskap for avfallshåndtering"/lages en modell for å beregne klimautslipp Steg 1: Lage modell Steg 2: Anvende modell Steg 3: Iverksette tiltak	Steg 1: Modell gjort ferdig i 2009 (ligger på kommunens hjemmeside) Steg 2: MNA har bestilt gjennomgang av hele sin virksomhet som blir ferdig innen sommeren 2010, med sikte på å identifisere og iverksette effektive tiltak mot klimautslipp.
	3	Mer miljøvennlig innkjøp 1. Kompetanseheving jf lov om offentlige anskaffelser §6 Livssyklus kostnader. 2. Miljøvennlig innkjøp 3. Stille miljøkrav til NTFK, innkjøpsavdelingen	1. Kurs i offentlig innkjøp gjennomført februar 2010 (i samarbeid med Skogmo Industripark). 2. Overhalla kommune deltar i prosjekt ØKO-løft m/ Overhalla storkjøkken, skoler, barnehager m.v. 3. Nye Ranemsletta barnehage finansiert med "Grønn rente" fra kommunalbanken (som første byggeprosjekt i Norge). 4. Det er utpekt kontaktpersoner i Overhalla kommune i forhold til NTFK Innkjøpsavdelingen
	4	"Speilvendning av dagens reservasjonsordning mot uadressert reklame".	1. Vedtak i ksak 57/08 er oversendt til Stortinget og Regjeringen. 2. Klistremerket "Uadressert reklame – Nei takk" er utsendt til kommunens husstander juni 2009.
	5	Økt bruk av digital utsending av dokumenter.	1. Møtedokumenter i Overhalla sendes ut elektronisk 2. E-faktura tatt i bruk for kommunale fakturaer 2009 (som et tilbud) 3. Alle kommunens lønns slipper sendes ut elektronisk fra 01.01.10
	6	1. Avtale om leveringsordning videreutvikles/forhandles hver vår. 2. Det skal sendes ut informasjon til brukerne om innsamlingsaksjon hver vår.	Tiltaket gjennomføres årlig.
	7	Miljøsertifisering av industribedrifter. (samarbeidsprosjekt Skogmo Industripark-Overhalla kommune) Steg 1: Startseminar	Steg 1: Gjennomført (februar 2009). Steg 2: Følgende bedrifter sertifiseres ISO 14001 1. halvår 2010: <ul style="list-style-type: none"> - OCEM - Overhalla Industrier - Grannes VVS - Sikt dukfabrikken

Årsberetning 2009
- positiv, frisk og framsynt -

		Steg 2: Støtte/gjennomføre sertifiseringsprosesser	<ul style="list-style-type: none"> - NAMAS Vekst - GL-bygg AS - Huurre - Amdal Elektro
	8	Miljøsertifisering og energieffektivisering av butikker m.v. Steg 1: Forprosjekt ENØK Steg 2: Tiltaksplan og felles søknad til Enova Steg 3: Miljøfyrtårn	Steg 1: Gjennomført Steg 2: Gjennomføres vår 2010 Steg 3: Gjennomføres fra høsten 2010 (for de virksomheter som ønsker det) Deltakere: <ul style="list-style-type: none"> - Spar Overhalla - ICA Skogmo - ICA Overhalla - Spar Skage - Overhalla næringsbygg - Lyngsnes gartneri
	9	Overhalla storkjøkken skal være DEBIO godkjent. Ambisjon 2010: 15% av laget mat økologisk.	Overhalla storkjøkken er DEBIO godkjent pr oktober 2009
3.4.3 Andel av avfall fra hus- holdninger til deponi	10	Ambisjon: Under 1 % Samarbeide med MNA	2006: 2,1% 2008: 1,8% 2009: 1,7% (gj.nitt MNAs område)

Delmål 3.5 Energi		<i>I Overhalla er det lavt energiforbruk og høy grad av fornybare energikilder.</i>																																																																																																											
Indikator	.	Ambisjon og tiltak	Status/måling																																																																																																										
3.5.1 Energiforbruk pr m2 pr tjenesteenhet i organisasjonskartet	1	Ambisjon: 2010 jf. Ksak91/09 Ambisjon 2013: Innsparingsmål 20% sammenlignet med 2007 Generelt er innsparingsmål og tiltak behandlet konkret gjennom kommunens Vedlikeholds- og HMS-plan som rulleres hvert år.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Bygg:</th> <th>Forbruk kwh/m2 2007</th> <th>Forbruk kwh/m2 2008</th> <th>Forbruk kwh/m2 2009</th> <th>Norm tall (*)</th> <th>Norm tall nybygg (**)</th> <th>Økning% 06-07</th> <th>Økning% 07-08</th> <th>Økning% 07-09</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Admbygg</td> <td>183</td> <td>177</td> <td>212</td> <td>225</td> <td>165</td> <td>13</td> <td>-3,2</td> <td>16</td> </tr> <tr> <td>Helsesenter</td> <td>321</td> <td>303</td> <td>253</td> <td>300</td> <td>235</td> <td>8</td> <td>-5,6</td> <td>-21</td> </tr> <tr> <td>Hunn skole</td> <td>137</td> <td>131</td> <td>122</td> <td>175</td> <td>135</td> <td>3</td> <td>-4,4</td> <td>-10</td> </tr> <tr> <td>OBUS</td> <td>229</td> <td>226</td> <td>205</td> <td>202</td> <td>135</td> <td>9</td> <td>-1,3</td> <td>-10%</td> </tr> <tr> <td>Øysletta</td> <td>172</td> <td>160</td> <td>123</td> <td>202</td> <td>135</td> <td>12</td> <td>-4,7</td> <td>-28</td> </tr> <tr> <td>Skage</td> <td>162</td> <td>166</td> <td>162</td> <td>198</td> <td>150</td> <td>9</td> <td>2,5</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Trollstua</td> <td>218</td> <td>199</td> <td>186</td> <td>150</td> <td>150</td> <td>9</td> <td>-9,2</td> <td>-15</td> </tr> <tr> <td>Ranemsl bh</td> <td>192</td> <td>172</td> <td>217</td> <td>240</td> <td>150</td> <td>- 1,5</td> <td>-10,4</td> <td>13</td> </tr> <tr> <td>Moamarka</td> <td>171</td> <td>208</td> <td>158</td> <td>198</td> <td>150</td> <td>0</td> <td>22***</td> <td>-7,6</td> </tr> <tr> <td>Totalt</td> <td>214</td> <td>204</td> <td>201</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>-4,7</td> <td>-6</td> </tr> </tbody> </table>	Bygg:	Forbruk kwh/m2 2007	Forbruk kwh/m2 2008	Forbruk kwh/m2 2009	Norm tall (*)	Norm tall nybygg (**)	Økning% 06-07	Økning% 07-08	Økning% 07-09	Admbygg	183	177	212	225	165	13	-3,2	16	Helsesenter	321	303	253	300	235	8	-5,6	-21	Hunn skole	137	131	122	175	135	3	-4,4	-10	OBUS	229	226	205	202	135	9	-1,3	-10%	Øysletta	172	160	123	202	135	12	-4,7	-28	Skage	162	166	162	198	150	9	2,5	0	Trollstua	218	199	186	150	150	9	-9,2	-15	Ranemsl bh	192	172	217	240	150	- 1,5	-10,4	13	Moamarka	171	208	158	198	150	0	22***	-7,6	Totalt	214	204	201				-4,7	-6							
Bygg:	Forbruk kwh/m2 2007	Forbruk kwh/m2 2008	Forbruk kwh/m2 2009	Norm tall (*)	Norm tall nybygg (**)	Økning% 06-07	Økning% 07-08	Økning% 07-09																																																																																																					
Admbygg	183	177	212	225	165	13	-3,2	16																																																																																																					
Helsesenter	321	303	253	300	235	8	-5,6	-21																																																																																																					
Hunn skole	137	131	122	175	135	3	-4,4	-10																																																																																																					
OBUS	229	226	205	202	135	9	-1,3	-10%																																																																																																					
Øysletta	172	160	123	202	135	12	-4,7	-28																																																																																																					
Skage	162	166	162	198	150	9	2,5	0																																																																																																					
Trollstua	218	199	186	150	150	9	-9,2	-15																																																																																																					
Ranemsl bh	192	172	217	240	150	- 1,5	-10,4	13																																																																																																					
Moamarka	171	208	158	198	150	0	22***	-7,6																																																																																																					
Totalt	214	204	201				-4,7	-6																																																																																																					

Årsberetning 2009
- positiv, frisk og framsynt -

*) Normtall fastsatt skjønnsmessig ift byggeår og daværende
 **) Rammekrav i NS 3031:2007
 ***) Inkluderer utvidelse av lokaler
 NB: Tallene er foreløpig ikke døgncorrigert.

1. Energiltak vedtatt i vedlikeholds- og HMS planen for 2009 er gjennomført
2. ENØK-analyse gjennomført for helsesenteret i 2009.
3. ENØK-tiltaksplan for helsesenteret vedtatt av kommunestyret 07.09.09.
4. ENØK-analyse av administrasjonsbygget gjennomført 1. kvartal 2010.

2 Det skal arbeides med ENØK i forhold til utendørs belysning

Oversikt over kommunalt energiforbruk i Overhalla

År	1) kWh/år (totalt for bygg inkl. fokus bygg)	2) kWh/år bygg (fokus)	3) kWh/år Gatelys/Plasser	4) kWh/år Vann og Avløp	5) kWh/år Hoppbakke/Lysløyper	Sum 3), 4) og 5)	kWh/år Totalt forbruk
2005			68 957	404 314	46 806	520 077	
2006	3 836 161	3 342 674	89 364	418 728	41 793	549 885	4 386 046
2007	4 159 898	3 626 790	103 343	426 044	38 810	568 197	4 728 095
2008	4 104 354	3 580 865	144 844	427 786	43 254	615 884	4 720 238
2009	4 040 921	3 636 338	132 965	443 740	38 011	614 716	4 655 637

3 Nybygg: Skal være lavenergi- eller passivhus

Nye Ranemsletta barnehage vil oppfylle kravet.

3.5.2 Samlet stasjonært energiforbruk i Overhalla utenom kommunale bygg/anlegg

Ambisjon: 5 % lavere energiforbruk i 2013 enn i 2008.

Tabell 4-7 Samlet energibruk i hele kommunen.

Samlet Energibruk (GWh)	Hele Overhalla kommune (Temp. korrigert)									
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
Elektrisitet	45,06	47,13	44,92	44,39	42,00	42,57	42,41	41,73	42,08	
Kjølraft	3,92	3,87	3,16	1,90	3,15	3,23	2,63	3,00	3,09	
Sum elkraft	48,98	51,00	48,08	46,30	45,15	45,81	45,04	44,73	45,16	
Petroleumsprodukter	4,70	0,00	0,00	6,20	5,00	4,50	4,60	4,20	0,00	
Gass	-	0,00	0,00	-	-	1,30	0,90	-	0,00	
Biobrensel	17,90	0,00	0,00	0,00	13,10	13,40	12,90	11,90	0,00	
Sum	71,58	51,00	48,08	52,50	63,25	65,01	63,44	60,83	45,16	

Det mangler SSB-tall over forbruk i 2001, 2002 og 2008. Totalforbruket disse årene (vist med rød tekst) blir derfor for lave.

1 Skoler og barnehager skal arbeide systematisk med energispørsmål/ENØK som tema.

Gjennomføres som del av kunnskapsløftet, miljøfyrtårn etc. og jf. styringsplan

2 Kommunens hjemmeside skal brukes aktivt

Gjennomføres, bl.a. er kommunens miljøstyringssystem lagt ut på kommunens hjemmeside

3 Det skal være fast

Gjøres fortløpende.

Årsberetning 2009
- positiv, frisk og framsynt -

		rutine å ta opp energispørsmål i plan- og bygningsaker	Saksbehandler har gjennomført kurs i ny plan- og bygningslov i 2009.
	4	Når kommunen leier ut eller selger eiendom skal det alltid vurderes å sette føringer eller krav med hensyn til energiløsninger	Ordning tilskudd 40.000,- pr. kommunal boligtomt ved oppfylt lavenergikrav vedtatt av kommunestyret i 2009. Krav om maks 100 kw/m ² ved salg Kirkåkern Skage ps79/09 (leilighetsbygg)
Indikator	.	Ambisjon og tiltak	Status/måling
3.5.3 Andel bygg med "fornybar energikilde" "fornybar energikilde" er i denne sammenheng fornybar energi unntatt elektrisitet.		Ambisjon: Gradvis å få utfaset olje og el som hovedenergi i kommunale og andre bygg i Overhalla. (når el driver varmepumpe er energikilden fornybar) a) 50% av samlet arealet innen 2011 b) 100% av samlet areal innen 2019	Måling skjer/rapporteres pr. 2011.
	1	Overgang til fornybare energikilder kommunale bygg behandles gjennom vedlikeholds/ HMS-plan som rulleres hvert år.	For 2009: Jf. Ksak 61/08 med tiltaksplan gjennomført.
	2	Bidra til etablering av fjernvarmeanlegg på Ranemsletta innen forsvarlige rammer.	Status pr. nov 09: Jf. ps 67/09 Sak om utsending av anbud for varmelevering fra nærvvarmeanlegg er utsatt av k-styret.
	3	Utskifting av oljekjeler til fornybar energi i Overhalla	Steg 1: Kartlegge oljekjeler i 2010 Steg 2: Informasjonsmøte i 2010 Steg 3: Evt. bidra til å samle opp interesserte og oppnå kvantumsrabatt og å oppnå støtte fra Enova

Delmål 3.6		<i>I Overhalla er det lave klimautslipp og høy grad av CO2-binding. (Omfatter ikke deponi som er behandlet under delmål 3.4. (avfall))</i>	
Indikator		Ambisjon og tiltak	Status/måling

Årsberetning 2009
- positiv, frisk og framsynt -

		<p>Klimautslipp fra landbruk og transport skal reduseres vesentlig innen 2020 (ambisjon fastsettes nærmere her når det foreligger sikrere målemetoder/statistikk)</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="5">Utslipp av klimagasser i OVERHALLA kommune</th> </tr> <tr> <th colspan="5">Alle tall i tonn CO2-ekvivalenter</th> </tr> <tr> <th></th> <th>1991</th> <th>1995</th> <th>2000</th> <th>2007</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Stasjonær forbrenning</td> <td>2522,3</td> <td>2155,4</td> <td>1748,9</td> <td>1637,9</td> </tr> <tr> <td>Industri</td> <td>983,2</td> <td>763,6</td> <td>435,2</td> <td>616,6</td> </tr> <tr> <td>Annen næring</td> <td>757,0</td> <td>639,7</td> <td>714,3</td> <td>477,5</td> </tr> <tr> <td>Husholdninger</td> <td>782,0</td> <td>752,1</td> <td>599,5</td> <td>543,7</td> </tr> <tr> <td>Annen stasjonær forbren</td> <td>0,0</td> <td>0,0</td> <td>0,0</td> <td>0,1</td> </tr> <tr> <td>Prosessutslipp</td> <td>27067,2</td> <td>29113,2</td> <td>30372,9</td> <td>26137,1</td> </tr> <tr> <td>Industri</td> <td>26,8</td> <td>29,4</td> <td>40,9</td> <td>42,0</td> </tr> <tr> <td>Deponi</td> <td>9265,9</td> <td>9601,0</td> <td>9664,2</td> <td>6157,0</td> </tr> <tr> <td>Landbruk</td> <td>17549,8</td> <td>19289,6</td> <td>20457,5</td> <td>19755,1</td> </tr> <tr> <td>Andre prosessutslipp</td> <td>224,8</td> <td>193,3</td> <td>210,3</td> <td>183,0</td> </tr> <tr> <td>Mobile kilder</td> <td>10717,5</td> <td>11269,2</td> <td>10862,6</td> <td>14027,7</td> </tr> <tr> <td>Veitrafikk</td> <td>8338,9</td> <td>8912,0</td> <td>8392,2</td> <td>10019,2</td> </tr> <tr> <td>Personbiler</td> <td>6487,1</td> <td>6683,2</td> <td>6362,5</td> <td>7507,4</td> </tr> <tr> <td>Lastebiler og busser</td> <td>1851,8</td> <td>2228,8</td> <td>2029,7</td> <td>2511,8</td> </tr> <tr> <td>Skip og fiske</td> <td>0,0</td> <td>0,0</td> <td>0,0</td> <td>0,0</td> </tr> <tr> <td>Andre mobile kilder</td> <td>2378,6</td> <td>2357,2</td> <td>2470,4</td> <td>4008,5</td> </tr> <tr> <td>Totale utslipp</td> <td>40307,0</td> <td>42537,9</td> <td>42984,4</td> <td>41802,7</td> </tr> </tbody> </table>	Utslipp av klimagasser i OVERHALLA kommune					Alle tall i tonn CO2-ekvivalenter						1991	1995	2000	2007	Stasjonær forbrenning	2522,3	2155,4	1748,9	1637,9	Industri	983,2	763,6	435,2	616,6	Annen næring	757,0	639,7	714,3	477,5	Husholdninger	782,0	752,1	599,5	543,7	Annen stasjonær forbren	0,0	0,0	0,0	0,1	Prosessutslipp	27067,2	29113,2	30372,9	26137,1	Industri	26,8	29,4	40,9	42,0	Deponi	9265,9	9601,0	9664,2	6157,0	Landbruk	17549,8	19289,6	20457,5	19755,1	Andre prosessutslipp	224,8	193,3	210,3	183,0	Mobile kilder	10717,5	11269,2	10862,6	14027,7	Veitrafikk	8338,9	8912,0	8392,2	10019,2	Personbiler	6487,1	6683,2	6362,5	7507,4	Lastebiler og busser	1851,8	2228,8	2029,7	2511,8	Skip og fiske	0,0	0,0	0,0	0,0	Andre mobile kilder	2378,6	2357,2	2470,4	4008,5	Totale utslipp	40307,0	42537,9	42984,4	41802,7
Utslipp av klimagasser i OVERHALLA kommune																																																																																																							
Alle tall i tonn CO2-ekvivalenter																																																																																																							
	1991	1995	2000	2007																																																																																																			
Stasjonær forbrenning	2522,3	2155,4	1748,9	1637,9																																																																																																			
Industri	983,2	763,6	435,2	616,6																																																																																																			
Annen næring	757,0	639,7	714,3	477,5																																																																																																			
Husholdninger	782,0	752,1	599,5	543,7																																																																																																			
Annen stasjonær forbren	0,0	0,0	0,0	0,1																																																																																																			
Prosessutslipp	27067,2	29113,2	30372,9	26137,1																																																																																																			
Industri	26,8	29,4	40,9	42,0																																																																																																			
Deponi	9265,9	9601,0	9664,2	6157,0																																																																																																			
Landbruk	17549,8	19289,6	20457,5	19755,1																																																																																																			
Andre prosessutslipp	224,8	193,3	210,3	183,0																																																																																																			
Mobile kilder	10717,5	11269,2	10862,6	14027,7																																																																																																			
Veitrafikk	8338,9	8912,0	8392,2	10019,2																																																																																																			
Personbiler	6487,1	6683,2	6362,5	7507,4																																																																																																			
Lastebiler og busser	1851,8	2228,8	2029,7	2511,8																																																																																																			
Skip og fiske	0,0	0,0	0,0	0,0																																																																																																			
Andre mobile kilder	2378,6	2357,2	2470,4	4008,5																																																																																																			
Totale utslipp	40307,0	42537,9	42984,4	41802,7																																																																																																			
<p>Transport 3.6.1 Mengde klimagassutslipp fra veitrafikk</p>	1	<p>Utslipp fra kommunal tjenestetransport og fra kommunale arbeidstakere på reise til og fra jobb skal reduseres:</p>	<p>1. Grønne reiser (retningslinjer for Overhalla kommunes reisevirksomhet) vedtatt desember 2009 (ligger på kommunens hjemmeside) 2. Kommunale sykler innkjøpt 2009 3. Utslippkrav for leasede biler 2009: 140 gCO₂ pr km 4. Videokonferanseutstyr montert på kommunestyresalen i 2009 (NAV's utstyr)</p>																																																																																																				
	2	<p>Utbygging av gang- og sykkelveier FV (RV): Steg: 1. Himokorsen - Fuglem 2. Barlia-korsen - Øysvoll-korsen 3. Øysvoll-korsen - Skage 4. Skage - Namsos Øvrig veinett: Ranem bru gis høy prioritet.</p>	<p>Steg 1: Fullført 2009.</p> <p>Forskuttering og henstilling til vegmyndighetene fra kommunen om løsning Ranem bru vedtatt av kommunestyret 19.04.10.</p>																																																																																																				
	3	<p>Få videreført pendlerbussen Ambisjon pendlerbuss: Steg 1: Å få 5-10 % av pendlere til å bruke pendlerbuss 2009 Steg 2: Å få 10-20% av pendlere til å bruke pendlerbuss innen 2019</p> <p>a) Videreføre/-utvikle samarbeidsforum mellom kommunen, NTFK og Trønderbilene AS t.</p>	<p>1. Holdningskampanje høsten 2009: a) Produksjon og oppsetting av informasjonsplakater i Namsos og Overhalla på aktuelle arbeidsplasser, butikker etc. b) Aksjon stopp av pendlere i rush-trafikken med utdeling av kampanjemateriell (et samarbeidsprosjekt mellom elevbedrift ved Olav Duun vgs., NTFK, Trønderbilene AS, Utviklingskontoret og kommunen). 2. Nytt busskur er på plass i Namsengata (kommunal finansiering). 3. Ytterligere 2 nye busskur i løpet av 2010, ett Skogmo og ett Skage sentrum (Statens vegvesen har bevilget 150.000,- til formålet). 4. Bestillingstransport med tilbringertransport og serviceruter startet i 2009. 5. Planlagt opprustning informasjonsopplegg i busskur FV 17 i 2010. 6. Dialogmøter mellom NTFK, Trønderbilene, Overhalla kommune.</p>																																																																																																				

Årsberetning 2009
- positiv, frisk og framsynt -

	4	Stimulere til nettverk for samkjøring/samkjørerlag	Link til "Haikertorget" v/Grønn Hverdag på kommunens hjemmeside.																																																							
Landbruk 3.6.2 Mengde klimagassutslipp	1	Tiltak for utnyttelse av organisk avfall i landbruket	Fagdag/temamøte organisk avfall gjennomført vår 2009.																																																							
	2	Etablere biogassanlegg i Overhalla/Namdalen, Steg 1: Å utrede/styrke grunnlaget for pilotprosj.	Miljøkonferanse med Biogass (tema 1) gjennomført i Overhalla september 2009																																																							
	3	Miljømessig gjødsling	Miljøkonferanse med Miljømessig gjødsling (tema 2) gjennomført i Overhalla september 2009																																																							
	4	Strategisk plan for miljø- og landbruksforvaltningen: Tiltak behandles i strategisk plan som skal revideres i 2009.	Ny strategisk plan for Miljø og landbruk inneholder et eget satsingsområde for Klima og miljø. Ut fra en liste over mulige tiltak, er det valgt 3 tiltak for landbrukssektoren i planperioden: <ul style="list-style-type: none"> • Følge opp tiltak i Stortingsmeldingen om landbruk og klima • Etablere et regionalt prosjekt for etablering av biogassanlegg • Samkommunestyret skal bidra til å igangsette et arbeid for å drøfte innføringa av klimakrav etter Plan- og bygningsloven Oppfordring om å gjeninnføre tilskudd til grøfting av dyrka mark er sendt Landbruks- og matdepartementet.																																																							
Indikator		Ambisjon og tiltak	Status/måling																																																							
3.6.3 Aktivitetsnivå når det gjelder skogkultur og tynning		Ambisjon: Skogens potensial til CO₂-binding skal utnyttes optimalt, innenfor forsvarlige rammer knyttet til biologisk mangfold og uberørt natur.	Aktivitetsdata for skogbruket i Overhalla 2000-2009 <table border="1" style="margin-top: 10px;"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Avvirkning (m³)</th> <th>Utsatte planter (stk)</th> <th>Planter per m³ avvirket</th> <th>Ungskogpleie (daa)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>2000</td><td>14 979</td><td>167 045</td><td></td><td>1 024</td></tr> <tr><td>2001</td><td>22 015</td><td>158 095</td><td>8,5</td><td>1 991</td></tr> <tr><td>2002</td><td>21 152</td><td>175 405</td><td>8,1</td><td>2 350</td></tr> <tr><td>2003</td><td>19 413</td><td>90 950</td><td>4,5</td><td>31</td></tr> <tr><td>2004</td><td>12 611</td><td>79 175</td><td>4,9</td><td>1 641</td></tr> <tr><td>2005</td><td>14 633</td><td>31 700</td><td>2,3</td><td>806</td></tr> <tr><td>2006</td><td>16 839</td><td>72 400</td><td>4,6</td><td>1 561</td></tr> <tr><td>2007</td><td>13 970</td><td>77 650</td><td>5,0</td><td>722</td></tr> <tr><td>2008</td><td>22 467</td><td>82 725</td><td>4,5</td><td>566</td></tr> <tr><td>2009</td><td>26 788</td><td>162 400</td><td>6,6</td><td>707</td></tr> </tbody> </table> <p style="margin-top: 10px;">Kolonne 2: Avvirkningsmengde måles i volum med enheten m³ Kolonne 3: Utsatte planter det enkelte år. Kolonne 4: Uttrykk for planteaktiviteten uavhengig av hogstkvantum. Kolonne 5: Ungskogpleie er rydding av lauvskog og eventuelt "tynning" lenge før man kan ta ut nyttbare dimensjoner, måles i dekar (daa)</p>	År	Avvirkning (m ³)	Utsatte planter (stk)	Planter per m ³ avvirket	Ungskogpleie (daa)	2000	14 979	167 045		1 024	2001	22 015	158 095	8,5	1 991	2002	21 152	175 405	8,1	2 350	2003	19 413	90 950	4,5	31	2004	12 611	79 175	4,9	1 641	2005	14 633	31 700	2,3	806	2006	16 839	72 400	4,6	1 561	2007	13 970	77 650	5,0	722	2008	22 467	82 725	4,5	566	2009	26 788	162 400	6,6	707
År	Avvirkning (m ³)	Utsatte planter (stk)	Planter per m ³ avvirket	Ungskogpleie (daa)																																																						
2000	14 979	167 045		1 024																																																						
2001	22 015	158 095	8,5	1 991																																																						
2002	21 152	175 405	8,1	2 350																																																						
2003	19 413	90 950	4,5	31																																																						
2004	12 611	79 175	4,9	1 641																																																						
2005	14 633	31 700	2,3	806																																																						
2006	16 839	72 400	4,6	1 561																																																						
2007	13 970	77 650	5,0	722																																																						
2008	22 467	82 725	4,5	566																																																						
2009	26 788	162 400	6,6	707																																																						
Produktivt skogareal med reviderte planer	1	Skogbruksplaner skal utarbeides eller revideres (NB! Opprette grendegrupper).	2009: 0																																																							
Andel av tilskuddsmidler der klimavirkning er vektlagt (næring og miljø)	2	Tiltakenes klimavirkninger skal vektlegges ved tildeling.	2009: 100%																																																							
Om ordning er	3	Kommunal	Ordning vedtatt K-sak 93/09 jf.. Økonomiplan 2010-2013																																																							

Årsberetning 2009
- positiv, frisk og framsynt -

etablert og i hvilket omfang		klimatekstordning med støtte kr. 0,50 pr. plante inntil kr 50.000,- pr. år 2010, 2011 og 2012	
	4	Overhalla kommune deltar i satsingen "Plant tre no"	Kommunens skoler deltar i "Plant tre no"